

Det kgl. Landhusholdningsselskabs Generalforsamling.

Den 13de December 1887.

Hs. Excellence Lehnsgreve Danneskjold-Samsøe, som ledede Forhandlingerne, aabnede disse med at meddele, at til Præsident var han selv gjenvalgt med 76 St. Til Medlemmer af Bestyrelsesraadet vare Etatsraad Valentiner, Kammerherre Lüttichau, Hofjægermester Vind, Kammerraad Andersen og Forpagter Bokelmann gjenvalgte med henholdsvis 81, 81, 81, 80 og 78 St. samt Godsinspektør Tilemann valgt med 57 St. Til Revisor var Etatsraad Koch gjenvalgt med 81 St.

Af Landboforeningerne vare følgende Herrer valgte til Medlemmer af Bestyrelsesraadet: Vejle Amt: Etatsraad Eckardt til Ørumgaard; Maribo Amt: Kmjkr. Rosen, Christiansminde; Sorø Amt: Godsejer P. J. de Neergaard til Førslevgaard; Præstø Amt: Forpagter Thalbitzer paa Turebyholm; Ringkjøbing Amt: Forpagter F. O. L. Beck, Rydhauge; Ribe Amt: Forst., Landbrugskandidat N. Pedersen, Ladelundgaard. Fra Hjørring Amt var ikke indkommet nogen Stemmeseddel.

Til Medlem af Bogudvalget havde Bestyrelsesraadet gjenvalgt Docent Fjord, og til Medlemmer af Belønningsudvalget gjenvalgt Kammerjunker Rosen og Hofjægermester Vind.

Ved Begyndelsen af Aaret 1887 talte Selskabet 852 Medlemmer. I Aarets Løb vare 42 Medlemmer tilkomne, men 26 udmeldte, udslettede eller døde, saa at Medlemstallet ved Generalforsamlingen udgjorde 868.

Regnskaberne for det foregaaende Regnskabsaar fremlagdes med den af Bestyrelsesraadet givne Decharge.

Funktionærenes Beretninger.

Sekretæren aflagde følgende Beretning om Selskabets almindelige Virksomhed i det forløbne Aar.

Af landøkonomiske Skrifter havde Selskabet i det forløbne Aar udgivet: »Selskabets Virksomhed i de ti sidste Aar« (trykt i 1600 Explr.) og »Aarsberetning for Aaret 1886« (trykt i 3100 Expl.), samt anskaffet af: »Tidsskrift for Landøkonomi«, som omdeles til Medlemmerne, 952 Explr.; »Ugeskrift for Landmænd« 25 Explr.; »Tidsskrift for Veterinærer« 10 Explr.; J. J. Mortensen: »De farligste Ukrudplanters Væxt og Udryddelse« 50 Explr.; Lacoppidans Agerdykningslære 25 Explr. Landøkonomisk Læseforening har erholdt et Bidrag af 100 Kr., og Udgivelsen af »Husmandsbladet« er bleven støttet med 100 Kr. Til Selskabets Lærlinge er uddelt 453 Bind landøkonomiske Skrifter og til Bibliotheker og Selskaber i Ind- og Udlaan 993 Bind.

I det forløbne Aar har der været afholdt 8 Foredrags- og Diskussionsmøder.

Med Hensyn til Selskabets Virksomhed for Plantekulturens Fremme skal der paa dette Sted kun nævnes, at »Foreningen til Kulturplanternes Forbedring« har modtaget de paa Budgettet bevilgede 500 Kr. og Konsulent P. Nielsen de til hans Virksomhed bevilgede 1000 Kr.

Selskabets Virksomhed for Husdyrbruget og Mejeribrugets Fremme vil findes omtalt senere.

Undersøgelsesrejser ere foretagne af Forsøgsleder C. Sonne til de engelske Bygmarkeder, af Konsulent B. Bøggild til Hamburg, Holland, Belgien, England og Irland, af Konsulent Jensen til Frankfurt a. M. og Nordslesvig, og af Lærer, Landbrugskandidat R. Petersen-Børup for at gjøre sig bekjendt med den lavere Landbrugsundervisning her i Landet. Desuden er der i Aarets Løb foretaget en Del Forretningsrejser af Sekretæren og Konsulenterne Bøggild og Jensen.

Under Selskabet tjene i Øjeblikket 98 Landvæsenlærlinger paa større Gaarde og 9 paa mindre Gaarde, samt 7 Mejeribødkerlærlinger, ialt 114 Lærlinger. Ifølge Selskabets Anmodning har Bestyrer Iversen indøvet Regnskabsførelse paa nogle Folkehøjskoler og Landboskoler, der paa Foranledning har udtalt Ønsket derom, og Forstander A. la Cour har ifølge Præsidiets Anmodning gennemgaaet Lærlingernes Dagbøger.

Hædersbelønninger for Landboflid er i Aarets

Løb tildelt Husmand N. P. Nielsen af Estrup Mark, Malt Sogn, Ribe Amt (5te Sølvbæger); Skolelærer Christensen af Draaby, Randers Amt (3dje Sølvbæger); Skolelærer A. Jensen af Mogenstrup, Sevel Sogn, Ringkjøbing Amt (3dje Sølvbæger) og Husmand P. Kristiansen af Aagaard, Thyregod Sogn, Vejle Amt (4de Sølvbæger).

Til de landboindustrielle Udstillinger i Kjøbenhavn er som sædvanlig ydet 500 Kr. Ved Landbrugsmødet i Throndhjem var Selskabet repræsenteret af Docent Fjord og Sekretæren. I Throndhjem og Newcastle har der været foranstaltet Udstillinger af dansk Maltbyg, og det første Sted holdt Forsøgsleder Sonne Foredrag om Kornsorternes Forædling.

De nordlige Bilande. Færøerne have i det forløbne Aar erholdt Renterne af det Hansenske Legat, og Selskabet har foreslaaet Regjeringen, at Staten ordner og lønner en fast konsultatorisk Virksomhed for Færøerne.

Om Selskabets Virksomhed paa Mejeribrugets Omraade forelaa en Indberetning fra Konsulent Bøggild, i hvilken han udtalte, at ingensinde tidligere som i det sidst forløbne Aar havde der været gjort saa store og energiske Anstrængelser fra en stor Mængde af de mindre Landbrugeres Side for at efterkomme det engelske Markeds Fordringer i Retning af stor, ensartet og god Smørproduktion; men i samme Grad, som vi Danske anstrænge os for at udnytte Mejeribruget saa godt vi kunne, søge vore Konkurrenter i Udlandet ikke alene at forbedre deres Produktioner og om muligt at overfløje os, men de gjøre ogsaa nærgaaende Forsøg paa at nedbryde vort Renommé og svække den Tillid, som vore udenlandske Kunder hidtil have havt til os. Konsulenten havde bestræbt sig for at fremme en sund Udvikling af Andelsmejerivirksomheden samt for at udbrede det størst mulige Kjendskab til Udlandets Fordringer og de Midler, som kunne benyttes for at tilfredsstille disse. I det forløbne Aar havde Konsulenten været 202 Dage paa Rejser, deraf 92 i Udlandet, holdt 12 Foredrag paa forskjellige Steder i Landet og besvaret Forespørgsler. — Om Andelsmælkerivirksomheden havde Konsulenten udgivet et lille Skrift, samt skrevet flere Artikler i forskjellige Landbrugsblade.

Konsulent Jensen havde til Selskabet indgivet en Beretning om sin Virksomhed paa Hesteavlens Omraade. Konsulenten havde indsamlet et betydeligt statistisk Materiale vedrørende Nedarvingsforholdene hos Hesten og fremlagt Resultatet af sine Undersøgelser heraf i et Foredrag, som han i Begyndelsen af Aaret havde holdt i Selskabet. Den

senere Erfaring havde bestyrket ham om Rigtigheden af, hvad der var fremsat i Foredraget. Paa et Møde i Høver, Vest for Aarhus, havde Konsulenten faaet dannet en Hesteavlforening, som havde faaet en ikke ubetydelig Tilslutning; Foredrag, hvori navnlig Oprettelsen af Hesteavlforeninger var Hovedmomentet, havde han holdt flere Steder, men han havde dog ikke søgt at faa flere end den nævnte dannet, da han ansaa det for rigtigt først at have Erfaring for, hvorledes den vilde udvikle sig. I Fyen havde Konsulenten undersøgt Præmiehingsternes Afkom og samlet Stamtavler vedrørende de bedste Hingste i den sidste Menneskealder. Endvidere havde han besøgt den tyske Landbrugsudstilling i Frankfurt a. M. og overværet den aarlige »Kaaring« af Hingste i Nordslesvig. Endelig havde Konsulenten søgt at gjøre sig bekendt med Markedsforholdene, paa Foranledning givet Anvisning paa gode Avlsdyr af god Afstamning, kjøbt Hoppeføl for Foreningen af jydsk Landboforeninger, hvilke Føl Foreningen lader bortauktionere, i Østjylland mønstret Hopper til Optagelse i den jydsk Stambog, samt besvaret Forespørgsler og givet Oplysninger.

Udvalgenes Beretninger.

Af Forsøgslederen, Landbrugskandidat Sonne, aflagdes følgende Beretning om Hvede- og Maltbygdvalgenes Virksomhed i det forløbne Aar:

Som sædvanlig foreligger der Kataloger over de Prøver, der iaar have været udstillede af det ved Maltbyg- og Hvedeforsøgene indvundne Materiale. Under Henvielse til de Meddelelser, der i nævnte Kataloger findes optagne om sidste Aars Forsøgsvirksomhed, vil der ikke være Anledning til at dvæle ved denne. Den Omstændighed, at det Tidsrum af 5 Aar nu er udløbet, som ved Forsøgenes Iværksættelse blev anset for den korteste Tidsgrænse, indenfor hvilken en Forsøgsvirksomhed af paagjældende Art kunde tænkes optaget, maa imidlertid opfordre til i korte Træk at markere den Udviklingsgang, Forsøgene i de forløbne Aar have fulgt.

Hvedeudvalgets Virksomhed har fra Begyndelsen af været fortrinsvis rettet paa ved Prøve af talrige Sorter at søge at finde den bedste og fordelagtigste for den danske Jord og det danske Klima. Som det imidlertid fremgaaer af de Meddelelser, der ere bragte i Forbindelse med dette Aars Forsøgsresultat, har det viist sig, at det for Hvedens Vedkommende i høj Grad afhænger af Sorten, hvorledes Avlens

Karakter baade med Hensyn til kvalitativt og kvantitativt Udbytte bliver, og man er nu efterhaanden gaaet ned til kun at beskæftige sig med 13 Sorter, som da i det forløbne Aar have været gjorte til Gjenstand for mere omfattende Forsøg paa ca. 180 Tdr. Land. At man har benyttet et saa stort Areal til Hvedens Udsaaning, har ingenlunde været for at faa Forsøgsresultaterne mere exakte, thi det turde overhovedet være tvivlsomt, om de derved ere blevne mere nøjagtige, men det Hensyn, der har været det ledende ved at indstallere Forsøgene paa saa store Arealer, har været det, at Udvalget naturligvis maatte have sin Opmærksomhed henvendt paa at tilvejebringe et tilstrækkeligt Kvantum Saasæd af de Sorter, der ved den foreløbige Dyrkning have viist at fortjene en større Udbredelse. Ved Forsøgene iaar har Square-head-Hveden givet det bedste Resultat — der var i det Hele taget efter Aargangen heller ikke andet at vente — og navnlig træder dette Forhold stærkest frem paa vore svære, gjødningskraftige Jorder; dér hører Square-head-Hveden, efter alt hvad der foreligger, utvivlsomt hjemme. De foreliggende Forsøgsresultater vise imidlertid tillige, at der er adskillige af de andre Hvedesorter, hvormed der iaar har været gjort Forsøg, som paa visse Jorder fortrinlig kunne bestaa i Konkurrencen med Square-head-Hveden, og som ogsaa i en Aargang, som den nu afsluttede, kunne fortjene at dyrkes fremfor Square-head-Hvede. Der er jo nemlig betydelige Arealer rundt omkring i Landet, hvor det efter gjentagne Forsøg har viist sig, at Square-head-Hveden ikke hører hjemme, og for disse Arealers Vedkommende vil utvivlsomt yderligere Forsøg med disse Hvedesorter have Betydning.

Ved Siden af Forsøg med forskellige Hvedesorter har der ogsaa været anstillet Forsøg med Hensyn til de forskellige Dyrkningsfaktoreres Indflydelse. Man har prøvet Jordbundens Indflydelse paa Kvaliteten, forskjellig Saamængde, forskjellig Saatid, forskjellig Høsttid og forskjellig Høstmaade, men det har stadig viist sig, at Valget af Sorten er den Faktor, der i væsenligst Grad paatrykker Hvedeavlens Præg, og det er Aarsagen til, at man allerede ved den Plan, der ifjor lagdes for Hvedeforsøgene, delvis fraveg den Plan, der blev lagt ved Forsøgenes Paabegyndelse, og at Forsøgene nu ere koncentrerede til kun at angaa de i Kataloget nævnte 13 Sorter, for at man i større Omfang og med Sikkerhed kan tilvejebringe et større Kvantum Saasæd. — Efter alt hvad der foreligger, er der ikke Spørgsmaal om, at en fortsat Forsøgsvirksomhed vil være henvist til som sit naturlige Omraade at

arbejde paa at forædle og udvikle Saasæden af disse Sorter, saaledes at Avlen af Hvede ligesom af Byg derigjennem kan komme til at bygge paa et tilstrækkelig rationelt og tidsvarende Grundlag.

Hvad Maltbygforsøgene angaa, vare disse fra Begyndelsen særlig samlede om Undersøgelser af de forskjellige Dyrkningsfaktorer's Indflydelse paa Afgrødens Karakter. Og flere af de Spørgsmaal, som Forsøgene da tage op, tør sikkert nu anses som saa bestemt besvarede, at en eventuel fortsat Forsøgsvirksomhed vil være berettiget til ikke yderligere at beskæftige sig med disse. Dette gjælder saaledes Forsøgene med Høst af Bygget til forskjellig Modenhedsgrad. Disse have tilfulde slaaet fast, at Fuldmødenhedsstadiet er det rette Tidspunkt for Byggets Mejning. Det samme gjælder Valget af en Høstmaade, der beskytter Bygget mest mulig mod Regn mellem Mejning og Hjemkjørsel. I al Almindelighed har ligeledes en tidlig Udsæd viist sin gunstige Indflydelse paa Maltbygavlen. Spørgsmaalet om Valg af Saamængden trænger derimod endnu til yderligere Belysning, særlig med de ulige Jorders Tarv for Øje. Hvad dernæst Valget af Sæd angaaer, have Forsøg med et ret betydeligt Antal af disse godtgjort, at de hjemlige Stammer af Chevalierbygget hævde deres Plads ved Siden af de indførte mere eller mindre forædlede Saaprøver. Det gjælder først og fremmest om ved skarpt Udvalg at bibringe vore hjemlige Stammer de Egenskaber, som Forædlingen har bibragt den fra Udlandet indførte Saavare. Denne Opgave turde være en af de allervigtigste for fortsat Virksomhed herhjemme for at bringe Kornavlen ind i et mere rationelt Spor.

Allerede paa et tidligere Stadium af Maltbygforsøgene maatte imidlertid Bestræbelserne rettes paa at skaffe Maltbygdyrkningen et større Omraade herhjemme. Maltbygdudvalget søgte denne Opgave fremmet ved gratis at sprede mindre Kvantiteter af godt Chevalierbyg blandt Jordbrugere i Landets forskjellige Egne. Og det tør vel siges, at denne Fremgangsmaade i de forløbne Aar har bestaaet sin Prøve og bragt Resultater, der fuldt have svaret til Forventningerne. Maltbygavlen har nemlig ved nævnte Foranstaltning vundet fast Fodfæste i mange Egne, hvor den hidtil var ukjendt. Og talrige Vidnesbyrd foreligge om, at Dyrkningen af Maltbyg har bredt sig ud fra de Steder, hvor den ad nævnte Vej bliver givet Indpas.

Under alle Omstændigheder ere Resultaterne af denne Foranstaltning saadanne, at dennes Fortsættelse ikke godt kunne

ænkes adskilt fra en fremtidig Forsøgsvirksomhed. Thi naar det allerede er sagt, at en saadan mere og mere bør samles om Produktionen af bedste Saavare, er det indlysende, at nævnte Saavares Anvendelse i videst mulig Omfang maa blive en ikke mindre vigtig Opgave for Bestræbelserne paa at fremme Maltbygavlen.

Endelig har Maltbygudvalget, sideordnet med dets nævnte Virksomhed, havt Opmærksomheden rettet paa, ved Deltagelse i Udstillinger at virke for at skaffe det bedst mulige Marked for Maltbygget. Dets Bestræbelser i denne Retning have paa Grund af de beskedne Midler, der i nævnte Øjemed have kunnet raades over, vel ikke bragt Resultater af indgribende Betydning. Men der er dog ved den gunstige Bedømmelse af Landets Maltbyg paa Udstillingerne i Magdeburg, Trondhjem og Newcastle vakt en Opmærksomhed for dette, der kun kan være til Gavn for dets Afsætning.

Fra Bestyrelsen for »Fond til Landmænds Uddannelse« var indsendt Beretning for det 18de Forretningsaar. Fondens Indtægter havde i det forløbne Aar udgjort 846 Kr. 99 Øre. Om de ledige Stipendier var der indkommet 7 Ansøgninger, alle fra Landbrugsstuderende ved Landbohøjskolen. Af disse Ansøgninger bevilgedes 6, nemlig 3 hver med 25 Kr. maanedlig i 3 Maaneder, 1 med 20 Kr. maanedlig i 8 Maaneder, 1 med 20 Kr. maanedlig i 12 Maaneder og 1 med 30 Kr. maanedlig i 8 Maaneder. To af Stipendiaterne ere Gaardmandssønner og 4 ere Husmandssønner. Til næste Regnskabsaar vil der saaledes være at overføre et Uunderskud af 18 Kr. 1 Øre.

Meddelelser fra Præsidiet.

Docent Fjord. Præsidiet er altid meget varsomt med at fremkomme med Oplysninger om Sager, der ere under Forhandling, for at det ikke senere skal komme i den ubehagelige Situation at skulle tilbagekalde, hvad det var fremkommet med. Naar det imidlertid denne Gang gik noget videre i sine Meddelelser angaaende de Skridt, der vare foretagne i Anledning af Svinepesten, var Grunden dertil den, at det af Bestyrelsesraadet var blevet opfordret dertil, men dette var da ogsaa medansvarligt, for saa vidt noget senere maatte tilbagekaldes.

Derefter omdeltes omstaaende Tabel.

Hollands og Belgiens Ind- og Udførsel af Svin og Flæsk.

Holland.

Svin.

	1883	1884	1885	1886
Indførsel fra Belgien	18,892 Stk.	20,953 Stk.	2,997 Stk.	44 Stk.
» Preussen	13,152 -	24,023 -	340 -	146 -
» andre Lande	2,501 -	147 -	25 -	2 -
	<u>35,545 Stk.</u>	<u>45,123 Stk.</u>	<u>3,362 Stk.</u>	<u>192 Stk.</u>
Udførsel til Belgien	39,498 Stk.	33,409 Stk.	27,925 Stk.	23,868 Stk.
» Preussen	56,496 -	45,697 -	67,354 -	91,196 -
» England	21,217 -	16,206 -	15,836 -	19,783 -
» andre Lande	397 -	654 -	601 -	351 -
	<u>117,608 Stk.</u>	<u>95,966 Stk.</u>	<u>111,716 Stk.</u>	<u>134,198 Stk.</u>
Overskudsudf.	82,063 Stk.	50,843 Stk.	108,354 Stk.	134,006 Stk.

Flæsk og Faarekjød.

1885.

Indførsel	Udførsel
afferske Varer (navnlig fra Belgien og Preussen).....	afferske Varer (navnlig til England)...
48,830 Kilo	7,038,948 Kilo
af saltede Varer... 2,256,705 -	afsaltede Varer (navnlig til England og Japan).....
	134,928 -
<u>2,605,535 Kilo</u>	<u>7,173,876 Kilo</u>
Overskudsudf.	4,468,341 Kilo.

Belgien.

Svin.

	1883	1884	1885
Indførsel fra Tyskland	51,713 Stk.	37,427 Stk.	1,336 Stk.
» Luxemburg	8,687 -	5,027 -	1,977 -
» Holland	44,289 -	33,208 -	29,557 -
» Frankrig	9,690 -	8,167 -	4,676 -
» andre Lande	252 -	898 -	29 -
	<u>114,631 Stk.</u>	<u>84,727 Stk.</u>	<u>37,575 Stk.</u>
Udførsel til Tyskland	5,276 Stk.	6,576 Stk.	17,840 Stk.
» Luxemburg	8,854 -	9,195 -	-
» Holland	10,500 -	12,303 -	2,770 -
» Frankrig	76,531 -	82,305 -	78,851 -
» andre Lande	-	143 -	508 -
	<u>101,161 Stk.</u>	<u>110,522 Stk.</u>	<u>99,969 Stk.</u>
Overskuds f. ÷	13,470 Stk.	25,795 Stk.	62,394 Stk.

Kjød og Flæsk (af Kvæg, Faar, Svin).

1885.

Indførsel: 12,924,910 Kilo (navnlig fra N. Amerika, 5,7 Mill.; Engl. 2,4 Mill., Sydamerika 1,6 M., Tyskland 1,4 Mill., Holland 1,0 Mill.

Udførsel: 10,343,019 Kilo (navnlig til England 5,0 Mill., Frankrig 2,3 Mill., Holland 1,3 Mill.

Sekretæren. Den omdelte udførlige Redegjørelse for Hollands og Belgiens Ind- og Udførsel af Svin og Flæsk var udarbejdet efter de officielle hollandske og belgiske statistiske Tabelværker. Under Holland vil man lægge Mærke til, at Indførselen af levende Svin navnlig finder Sted fra Belgien og Preussen. I 1883 er der fra disse to Lande i Forbindelse med forskjellige andre indført til Holland over 35,500 Svin og i 1884 over 45,000. I 1885 indførtes kun 3362 Svin, og i 1886 gik Antallet endogsaa ned til 192. Grunden til denne Nedgang i Indførselen er, at Holland i Begyndelsen af 1885 udstedte et Forbud mod al Indførsel af Svin saa vel som af andre Dyr, og dette Forbud eksisterer endnu. Naar der imidlertid alligevel har kunnet indføres Svin trods dette Forbud, er Aarsagen dertil, at den hollandske Regering undtagelsesvis giver Tilladelse til Indførsel, og da navnlig, naar der er Tale om Indførsel af Avlsdyr. For saa vidt der altsaa skulde kunne være Tale om at udføre Svin herfra til Holland, maatte der dertil have den hollandske Regerings udtrykkelige Tilladelse, men hvor vidt en saadan vilde blive given under de nuværende Forhold, vilde enhver vistnok selv kunne danne sig en Mening om. Overskudsudførselen beløb sig i 1883 til over 82,000 Stkr., i 1884 til 50,843 Stkr., i 1885 til 108,354 Stkr. og i 1886 til 134,000 Stkr. Udførselen gaaer navnlig til Belgien, Preussen og England. For yderligere at belyse disse Tal havde Taleren ønsket at kunne give en Oversigt over hvor meget Flæsk, der for Hollands og Belgiens Vedkommende ind- og udføres, men det statistiske Tabelværk indeholdt ikke nogen Oplysning for Flæsk alene; Flæsk er taget sammen med Faarekjød. Indførselen heraf beløb sig i 1885 til 2¹/₂ Mill. Kilo navnlig i saltet Tilstand og kom navnlig fra Belgien og Preussen. Udførselen af Flæsk og Faarekjød var imidlertid langt større, nemlig over 7 Mill. Kilo og skete navnlig i fersk Tilstand. Overskudsudførselen beløb sig altsaa herefter til ca. 4¹/₂ Mill. Kilo eller 9 Mill. Pund. Desværre kan man som sagt ikke se, hvor meget der er Flæsk, og hvor meget der er Faarekjød, men

det er nok muligt, at en ikke ringe Del af de ferske Varer, der gaa til England, er Faarekjød, skjøndt jo ogsaa en Del taler for, at Holland med sin stadige Forbindelse mellem Rotterdam og England kan sende fersk Flæsk til Londons Markeder, et Forhold, som Tiden ikke har tilladt at undersøge nærmere, men som maa undersøges.

Gaaer man over til Belgien, vil man se, at Indførselen i 1883, 1884 og 1885 navnlig skriver sig fra Tyskland, Luxemburg, Holland og Frankrig, og at Udførselen gaaer til de samme Lande, især til Frankrig, der i de tre nævnte Aar har modtaget lidt over eller lidt under 80,000 Svin aarlig. Medens det statistiske Tabelværk for Hollands Vedkommende kun blander Flæsk og Faarekjød sammen, stiller Forholdet for Belgiens Vedkommende sig endnu mere indviklet, idet man her blander Kjød af Svin, Faar og Kvæg sammen. Heraf beløb Indførselen sig i 1885 til næsten 13 Mill. Kilo og Udførselen til noget over 10 Mill. Kilo. De $5\frac{1}{2}$ Mill. Kilo, som indføres fra Nordamerika, er muligvis for største Delen Flæsk, hvorimod de 1,6 Mill. Kilo, som komme fra Sydamerika, vistnok er frossent Kjød.

For at erholde nærmere Oplysning har Selskabet skrevet til Holland og Belgien. Fra det første Land var der endnu ikke indløbet Svar, men fra Belgien havde man modtaget et Par Skrivelser fra Generalkonsul Brockdorff, som gjorde opmærksom paa, at Belgien vel ikke var lukket for Danmark, men at der føres et strængt Tilsyn med Husdyrenes Sundhed, og det var derfor rimeligt, at den belgiske Regjering vilde forbyde Indførsel fra Danmark under de forhaandenværende Forhold. For saa vidt en Indførsel til Belgien skulde kunne finde Sted, maatte der ikke tilføres det enkelte Marked større Masser, da Priserne ellers let vilde blive trykkede, ja det endogsaa vilde være vanskeligt at faa Svinene afsatte. Ved Antwerpen er der imidlertid dannet et Selskab, som har indrettet Kølerum til deri at opbevare frossent Kjød, der kommer fra Australien og la Platastaterne, og med dette Selskab har Generalkonsul B. sat sig i Forbindelse for at forhøre om dets Villighed til eventuelt at lade slagtede Svin blive oplagte i dets Kølerum.

Som man saa, var der kun ringe Sandsynlighed for, at der for Øjeblikket vilde komme nogen Trafik af levende Svin i Stand til disse Lande. Med Hensyn til Frankrig kunde Taleren ikke fremlægge andre Oplysninger end den, der fremgik af de foreliggende statistiske Data. — Ogsaa paa England havde Selskabet havt sin Opmærksomhed rettet. Den fri

Indførsel af levende Svin var her forbudt, men Svinene kunde føres til visse Havne, hvor de skulde slagtes. Paa Englands Østkyst ere disse Havne: Deptford, Grimsby, Hull, Hartlepool og Sunderland, og der er afgaaet følgende Skrivelse til de danske Konsuler og Fagmænd paa disse 5 Pladser for at skaffe nærmere Oplysninger om Forholdene der:

Det vil maaske være Dem bekendt, at Svinepesten for et Par Maaneder siden har fundet Vej til Danmark, og at dette har foranlediget Tyskland til foreløbig at forbyde Indførselen af Svin herfra. Sygdommen har en meget ringe Udbredelse (1 af hver 10,000 Besætninger), og da vor Regering tager energiske Forholdsregler, have vi Grund til at haabe inden lang Tid at blive den kvit. Hvad enten Tyskland til den Tid atter aabner for vore Svin eller ikke, vil der være god Grund for os til at benytte denne Afspærrings-tid til muligvis at faa et andet Marked aabnet for vore Svin, og Opmærksomheden er i saa Henseende henledet paa »the foreign animals wharfs« i Deptford, Grimsby, Hull, Hartlepool og Sunderland, hvortil Kvæg, Faar og Svin fra smittede Lande skulle bringes. Til foreløbig Orientering i denne Sag vilde det Kongelige danske Landhusholdningsselskab være Dem særdeles forbunden, hvis de i Sagens Interesse snarest muligt vilde besvare følgende Spørgsmaal:

1. Hvorledes ere »foreign animals wharfs« i Grimsby og Hull indrettede, er der tilstrækkelig Staldplads, Markedsplads og Slagterier til at modtage og i Løbet af de lovbefalede 10 Dage at slagte 1000 Svin, som rimeligvis omtrent vil udgjøre den ugentlige Skibsladning?
2. Er der Forretninger paa Pladserne (Kommissionærer, Banker, Slagtere, Fedevarerforhandlere, Salterier, Talgsmelterier, Pølsefabriker osv.) til at udnytte de slagtede Svin paa en saa fuldstændig Maade som muligt?
3. Kan saavel Flæsket som Affaldet fra Slagterierne finde Afsætning i nærliggende Distrikter med gode Kommunikationsmidler?
4. Hvor stærk Tilførsel af Svin har hidtil fundet Sted gennem disse Værfter?
5. Lade alle Slags Svin (smaa fine, 100—120 Pund, middelstore fine, 150—200 Pund, store fede, 220—260 Pund, Polter, Søer, smaa overfedede Svin og lign.) sig med Fordel sende til og slagte i Grimsby og Hull?
6. Hvilke Priser betales der i Øjeblikket for disse for-

skjellige Slags Svin pr. 100 Pund levende Vægt paa Markedspladserne i »the foreign animals wharfs«?

7. Hvilke Udgifter har en Afskiber herfra pr. Stk. til Landsætning, Havnepenge, Driverpenge, Dyrlægeundersøgelse, Opstaldning, Fodring, Markedspenge og Kommissionærgebyr?

Haabende, at De er i Stand til og villig til at imødekomme denne vort Selskabs ærbødige Henvendelse, vil man tillige være særdeles taknemlig for enhver trykt Instrux eller Beretning de omhandlede Værfter og deres Virksomhed vedkommende.

I Præsidiet for det Kongel. danske Landhusholdnings-selskab.

Paa denne Skrivelse er der endnu ikke modtaget noget Svar, men de nordlige af disse Pladser med de store Fabriks-distrikter bag ved sig synes navnlig at frembyde Fordele ogsaa med Hensyn til Afsætningen af Slagteriaffaldet, og at der her er Villighed tilstede til at modtage vore Svin, har man et Vidnesbyrd om deri, at der allerede gennem flere Aar i Sommertiden har fundet en Export Sted af Svin til Hull, men ganske vist ikke i noget stort Omfang. Exporten er gaaet godt indtil i Sommer, da Flæskepriserne i England have været lave i Forhold til Priserne i Hamburg, væsentlig begrundet i den store Tilførsel fra Irland. Denne Udførsels Betydning var ikke videre kjendt i alt Fald ikke af Landhusholdningsselskabet, før man kom til at forhandle med C. K. Hansen om et i Præsidiet fremkommet Forslag om at gjøre et Forsøg med at sende Svin til engelske Slagterihavne for at indsamle Erfaring med Hensyn til Transport, Indførsel og Forhandling. Til Forslagets Gjennemførelse tilbød Konferentsraad Tesdorpf at levere 50 Svin; disse valgtes af forskjellig Art, for at man ved Forhandlingen i England kunde faa en Antydning af, hvorledes de forskjellige Varer derovre ville betale sig. Svinene ere afsendte med et af C. K. Hansens Skibe, men paa Grund af slette Vejrforhold er Transporten bleven forsinket. Det er et overordentlig vanskeligt Forsøg, der her er gjort; idet det nemlig gjøres paa en uheldig Aarstid og paa et Skib, som ikke særlig er indrettet til saadan Transport. Der er imidlertid gjort alt, for at Dyrene kunne have det taaleligt paa Overrejsen. Dyrlæge Mørkeberg er fulgt med, for at der ved ham kan blive gjort Iagttagelser under Overrejsen, ved Afsætningen og ved Behandlingen i England. Nogen Meddelelse er der endnu ikke indløbet fra ham, ligesom der

heller ikke endnu er indløbet nogen Meddelelse fra Koopmann i Hamborg om Resultatet af et Forsøg, som han paa Konferentsraad Tesdorpf's Anmodning havde gjort med at sende frossent Flæsk til England.

Grosserer Broge ansaa det for meget heldigt, at der kun var gjort Forsøg med at føre 50 Svin til England, eftersom det vistnok vilde vise sig, at Udslibning af levende Svin langt fra vilde være heldig. Kapt. la Cour mente, at den nuværende Aarstid var den vanskeligste i Henseende til Transporten; Taleren mente det modsatte; det var netop den bedste Tid at udføre levende Svin paa; om Sommeren derimod døde de som Fluier. Det var glædeligt, at der under disse for Landet prekære Forhold fandtes mange Svineslagterier her i Landet, eftersom der derved var Konkurrence tilstede. Prisen var nu, efterat der var kommet mere Ro tilstede, kun 1 Øre lavere end før Sygdommens Udbrud, og om 8 eller 14 Dage vil vistnok den gamle Tilstand være vendt tilbage. Den indtraadte Sygdom vilde vistnok have den gavnlige Følge, at Landmændene herefter udelukkende ville lægge sig efter at producere Slagtesvin.

Sekretæren kunde ikke belægge sin Paastand med nøjagtige statistiske Data, men at Svinene i Sommertiden ikke vare døde som Fluier under Transporten, var fuldkommen sikkert. For C. K. Hansen havde Tabet kun været meget ringe, og Claus Olde i Hamborg havde paa bestemt Forespørgsel erklæret, at han ved sine Forsendelser i Sommertiden ikke havde mistet et eneste Dyr. De Folk, med hvem Taleren havde talt om Sagen, havde erklæret, at det var særlig vanskeligt i en stormfuld Tid, som den nærværende, at overføre Svin til England; Søsugen er som bekjendt en af de værste Ulemper, der kan indtræffe under Transporten af Svin.

Grosserer Broge havde i mange Aar seet Svin blive afsendt til England og seet, hvor stort Tabet havde været navnlig om Sommeren. Han haabede imidlertid, at Landmændene ikke vilde have den fjærreste Opfordring til at afsende levende Svin; det vilde snart vise sig, at Slagterierne her i Landet kunde modtage alt til langt bedre Priser end dem, der kunde opnaaes ved at sende Svinene levende bort.

Konferentsraad Tesdorpf var enig med Grosserer Broge i, at det var en stor Herlighed, at man under de nuværende Forhold havde Hjemmeslagterier, men for disses Vedkommende var der jo egentlig kun Tale om Sengsvin, som det var vanskeligt at tilvejebringe, ja til sine Tider saa godt som umuligt, ikke at tale om, at det

Spørgsmaal endnu langt fra var afgjort, hvilke Svin der betale sig bedst, Sengsvin eller almindelige Svin. For ganske nylig stode Bacon i 42 Mrk., paa samme Tid som svære Svin stode i 45—46 Mrk., og naar en saadan Prisforskjel indtræder, ere de svære Svin afgjort de fordelagtigste, da Fragt og øvrige Omkostninger ere de samme. Taleren havde fedet Svin i mange Aar, men var endnu langt fra paa det rene med, hvor vidt man kunde være tjent med til alle Tider at nøjes med Bacon. Under almindelige Forhold vil det afgjort vise sig at være det fordelagtigste at producere om Sommeren de lette Svin til Slagterierne og om Efteraaret, Vinteren og Foraaret de svære Svin. Med Begjærlighed skulde man se efter at komme i Berørelse med de Markeder, hvor de store og svære Svin ere søgte. Da England i 1882 lukkede for de svære Svin, maatte vi beklage det ganske overordentlig, thi vi havde indtil da og som oftest om Sommeren udført de store Svin til England og fundet god Regning derved. Efter den Tid var det de mindre Svin, der gik til England, og de større, der gik til Hamborg. Som Selskabets Sekretær oplyser i sin Indberetning til Præsidiet, behandle vore Hjemmeslagterier mellem 150,000 og 200,000 Stkr. Svin aarlig, medens omtrent 200,000 Stkr. gaa til Hamburg, og det vil derfor være en sand Ulykke for de danske Landmænd, hvis det hamburgske Marked ikke snarest muligt bliver aabnet, hvorfor vi maa være Regjeringen overordentlig taknemlig for de Forholdsregler, den har taget, og i alle Maader opmuntre den til at foretage de aller-
alvorligste Forholdsregler for at knuse Sygdommen i dens Begyndelse, inden den endnu har gjort større Fremskridt, thi ethvert Fremskridt, den gjør, gjør Situationen vanskeligere.

I Haab om at kunne finde Afsætning paa Steder, hvor vi endnu mene at have Adgang, havde Taleren iværksat et Forsøg med at afsende 50 Svin, uagtet det var blevet ham sagt, at han kun vilde faa 14 Øre hjem for sine Svin. Taleren havde overfor en saadan Udtalelse kun kunnet svare, at det kunde være det samme; Forsøget skulde og burde gjøres og jo før jo hellere. Svinene vare afsendte, og Taleren ventede sig unegtelig en god Pris hjem for dem og ikke alene for sig, men for det udvidede Jordbrug, som spejdede efter gode Afsætningskilder. Det havde imidlertid gjort et stærkt Indtryk paa Taleren i Bladene at se, at man havde indgivet Adresser til den engelske Regjering og forlangt, at der skulde anvendes strænge Forholdsregler overfor Svinedifteritis, thi Taleren kunde ikke tro andet, end at den engelske Regjering vilde benytte denne Opfordring, denne Lejlighed til at komme

de fremmede Importører til Livs, og hvad skulde man sige dertil? Den engelske Landmand trænger haardt til at støttes, og vi maa derfor ikke være sikre paa, at der ikke fra Englands Side ved denne Lejlighed vil blive lagt større Hindringer i Vejen for Importen af Kreaturer og Svin fra Danmark. Vi skulle være paa Vagt og se os om efter, om der ikke kunde findes et aabent Marked for os, et Marked, som ogsaa vil kunne komme os tilgode i mere fredelige Tider; thi at en Konkurrence lige over for Hamburg vil være os tjenlig og nyttig, derom kan der slet ikke være Tvivl. Kunde vi ogsaa komme til England med vore store Svin, vilde det være heldigt; men vore Hjemmeslagterier trænge ogsaa til en Konkurrence, og vi skulle derfor være meget glade, om vi kunne skaffe en saadan tilveje. De købe kun Sengsvin ... (Nej) ... De købe kun Sengsvin, thi det Forsøg, som fra en enkelt Side er gjort med at exportere store Svin, er foretaget efter vor Opfordring. Forsøget er ikke indskrænket til én Havn, men omfatter flere, og der ventes snart Meddelelse desangaaende. Dog nok herom. Hvor vi skulle blive af med vore svære Svin, er et meget vanskeligt Spørgsmaal, og vi skulle derfor unegtelig mere og mere lægge os efter at producere Sengsvin, og denne Lejlighed opfordrer os ogsaa overordentlig dertil; men samtidig med at vi lægge os efter at producere Sengsvin, skulle vi tillige søge at tilvejebringe en saadan Konkurrence i Svinehandelen, at vi uden alt for store Tab kunne blive af med vore store Svin.

Hofjægermester Lüttichau bragte Præsidiets en Tak for dets Arbejde i Retning af at skaffe nye Afsætningssteder tilveje, og Konferentsraad Tesdorpf en Tak, fordi han som sædvanlig var gaaet i Spidsen og havde viist Vejen for Landmændene. Om Forsøget vilde lykkes, kunde ingen sige, men Landmændene følte sig overtydede om, at Præsidiets ikke vilde lade sig trøste ved Hjemmeslagterierne alene, men stadig have Blikket aabent ogsaa ud ad til.

Etatsraad Eckardt sluttede sig til Hofjægermester Lüttichau. Vore Slagterier havde hidtil ikke været tilbøjelige til at modtage andet end Bacon, men det kunde Taleren ikke forstaa, eftersom Englænderne dog ikke udelukkende bruge Bacon.

Grosserer Broge: Det var kun et Øjeblik, at Noteringen i Hamburg for store Svin havde været større end for Sengsvin. I de sidste Aar havde Afsætningen af Svin til England kun kunnet betale sig som Bacon; baade Rig og Fattig vilde dér ikke have andet. Slagterierne behøvede ikke nogen

Konkurrence, de forstaa ganske godt selv at konkurrere. — Den Sympathi, man i Jylland havde havt for de store Svin, havde tabt sig. Man havde dèr lært, at det betaler sig bedre at producere Sengsvin, som Slagterierne ville have, end store; men forøvrigt have Slagterierne ogsaa kjøbt store Svin, men til en lavere Pris end den, der er betalt for Sengsvinene, og dog have de lidt Tab derved, som imidlertid have været dækkede af Sengsvinene.

Konferentsraad Tesdorpf. Det havde ikke blot været en enkelt Dag, at de omtalte Konjunkturer i Sengsvin havde været, men en Række af Uger. Opkøberne sagde dengang, at Slagterierne slet ikke vilde have Sengsvin, hvilket altsaa tydede paa, at Markedet let kunde blive overfyldt med Sengsvin, og at der altsaa var en Grænse for Produktionen af Sengsvin. Under alle Omstændigheder vilde det være aldeles urigtigt, om Landmændene udelukkende vilde lægge sig efter Produktionen af Sengsvin. De skulde lægge Mærke til Konjunkturerne og indrette deres Produktion derefter. Iøvrigt var det heldigt, at vi for Øjeblikket vare komne ind i ret heldige Konjunkturer med Hensyn til Flæskepriserne. Exporten fra Amerika var stærkt aftagende, og Priserne i Amerika opadgaaende, hvilket under den nuværende Misère afgjort paa en eller anden Maade vilde komme os tilgode og gjøre, at vi maaske lempelig komme ud over de nuværende Forhold.

Docent Fjörd. Det, som der her er Spørgsmaal om, er: Hvor skulle vi blive af med de store Svin, som nu engang ere paa Gaardene? Til Holland kunne vi ikke komme, og om vi kunne komme til Belgien, maa Tiden vise. Taleren vilde derfor spørge Grosserer Broge, om Slagterierne kunne modtage de store Svin, der for Tiden ere paa Gaardene, og til hvilken Pris?

Grosserer Broge vilde lige over for Konferentsraad Tesdorpf udtale, at det var muligt, at Forholdet kunde forandre sig, saa at de store Svin vilde blive lige saa søgte som Sengsvinene vare det i Øjeblikket, men for Tiden vilde Englænderne udelukkende have Sengsvin, og saa længe det var Tilfældet, troede Taleren, at Landmændene her i Landet gjorde klogest i at rette sig herefter. Med Hensyn til de store Svin skulde Taleren bemærke, at han troede, at der for Øjeblikket kun fandtes faa af dem, i det mindste i Jylland; der fandtes dér vistnok ikke mange flere, end hvad der gik med til Hjemmeforbruget. Slagterierne modtog dem imidlertid ogsaa, men til en lavere Pris. Dersom Prisen for Sengsvin saaledes f. Ex. i Øjeblikket var 23 Øre, vilde Taleren antage, at de store Svin bleve betalte med 21 à 21½ Øre. Disse Svin

blive behandlede som Sengsvin, men finde kun udelukkende Afsætning i Manchester og ikke i London, som er omtrent hele Verdens Marked for Bacon.

Forpagter Bokelmann. Paa Lolland er Prisen for Sengsvin 20 Øre og for Svin paa over 240 Pund 16 Øre.

Kammerherre Wedell-Wedellsborg. Om en 4 Ugers Tid vil der atter være en stor Beholdning af svære Svin, og man maatte derfor takke Landhusholdningsselskabets Præsidium, fordi det søgte at skaffe Landmændene af med dem paa en nogenlunde skadesløs Maade.

Grosserer Broge kjendte ikke Forholdene paa Øerne, men at de for Jyllands Vedkommende vare, som han havde udtalt, drog vistnok ingen i Tvivl, i ethvert Fald var der Landmænd tilstede, som kunde udtale sig desangaaende.

Præsidenten. Grosserer Broges Raad var at opgive de store Svin, men Taleren mente ikke, man kunde følge det; der vilde vistnok ikke opnaaes nogen Fordel ved pludselig at forvandle de 200,000 store Svin, som hidtil vare gaaede til Hamborg, til smaa Svin.

Docent Fjord. Sidste Sommer vare to Lærerpladser ledige ved Landbohøjskolen. Selskabets Sekretær søgte den ene, men knyttede dertil den Betingelse vedblivende at være Sekretær for Landhusholdningsselskabet. Det blev imidlertid meddelt ham, at Indenrigsministeriet ikke fandt, at de to Stillinger kunde forenes, men at han efter al Sandsynlighed vilde blive indstillet til at erholde Ansættelse som Lærer ved Landbohøjskolen, hvis han vilde opgive sin Plads som Landhusholdningsselskabets Sekretær. Kaptajn la Cour meddelte dette til Præsidiets, som vel ikke turde paatage sig Ansvaret for at fraraade ham at overtage Lærerpladsen ved Landbohøjskolen, da det selvfølgelig fandt ham særdeles kvalificeret dertil, men det udtalte for ham, at det vilde sætte stor Pris paa, om han vilde vedblive at arbejde i Selskabets Tjeneste. Det vilde have været overordentlig beklageligt, om Kapt. la Cour var gaaet bort fra Selskabet, dels paa Grund af den store Indsigt, han har i de forskjellige Sager, og dels paa Grund af den Energi og Dygtighed, hvormed han udfører Arbejdet, hvorom netop de forskjellige Meddelelser angaaende Svinepesten bærer Vidnesbyrd, thi uden at forringe Præsidiets Virksomhed kunde Taleren nok sige, at det var Sekretæren, der havde været Sjælen i alt, hvad der var foretaget i denne Sag. I Bestyrelsesmødet den 30te Juni blev Bestyrelsesraadet gjort bekendt med den Udtalelse, som Præ-

sidiet var fremkommen med lige over for Kapt. la Cour, og det sluttede sig til Præsidiets. Endnu skulde Taleren meddele, at det var blevet Sekretæren betydet, at Ministeriet agtede at søge den Lønning, hvormed den ny ansatte Lærer skulde begynde, forhøjet, for saa vidt han maatte blive udnævnt, men ogsaa trods dette vandt Kapt. la Cours Kjærlighed til Selskabet og til Virksomheden i det Overhaand, og han blev.

Kammerraad Andersen takkede Præsidiets, fordi det havde bevaret Sekretæren for Selskabet.

Fra Civilingeniør, cand. polyt. P. R. Wøldike var der ved Skrivelse af 6te Decbr. til Selskabet indkommet en Anmodning om, at der maatte gives ham Lejlighed til at stille følgende Forespørgsel ved Generalforsamlingen:

»Hvilke Bevæggrunde have bestemt det høje Præsidium til under de mangeaarige Forhandlinger om Landbrugskonsulenter, Landbrugsraad o. s. v. principielt at forkaste de Principer, der i Udlandet (særlig Tyskland og Østerrig) have været de ledende ved Oprettelsen af dør eksisterende Institutioner »Landeskulturrath« og »Kulturtechnische Bureauen?«

Da Kand. Wøldike mente, at den Tid, der paa Generalforsamlingen kunde tilstaaes ham — formedelst de mange Sager, der vare for — ikke vilde være tilstrækkelig til en saa fuldstændig Motivering af Forespørgslen, som han ansaa nødvendig for at blive fuldstændig forstaaet, ønskede han at faa at vide, om der ikke i den nærmeste Tid ved et Møde kunde blive givet ham Lejlighed dertil. Præsidiets opfordrede ham til at indgive en skriftlig Motivering af Forespørgslen, efter først at have henledet Opmærksomheden paa, at Udtrykket: principielt at forkaste de Principer o. s. v. ikke var ganske klart. Sagen havde været grundig behandlet; hvad der passede udmærket i et Land, passede maaske slet ikke i et andet. Kand. Wøldike havde maaske ikke vejlet sine Ord tilstrækkeligt, men hans Mening var, at naar man tog en saadan Sag for, var det naturligt først at se hen til, hvorledes man havde indrettet sig i Udlandet. Lige over for denne Bemærkning udtaltes det fra Præsidiets Side, at det havde man netop gjort, idet Sekretæren ved Rejser i Udlandet havde indsamlet Oplysninger om, hvorledes man havde indrettet sig dør. Hermed afsluttedes paa Forsamlingens Forlangende Forhandlingen om denne Sag.

Sekretæren. Som bekendt var Udfaldet af Konkurrencen til Lærerpladsen ved Landbohøjskolen og til Konsulentpladsen ved Landhusholdningsselskabet det, at en af de konkurrerende ansaaes egnet til at overtage Lærerpladsen og to til at fungere som Konsulenter, naar de havde faaet den fornødne videre Uddannelse. For den førstes Vedkommende har Staten overtaget den videre Uddannelse, og for de to sidstes Vedkommende, nemlig Dyrlæge Mørkeberg og Landbrugskandidat Appel, har Selskabet overtaget den. Af Hensyn til, at Selskabets Midler ikke tillade det at ansætte begge og vanskelig tillader det at fortsætte deres Uddannelse, har Selskabet henvendt sig til Regjeringen med Anmodning om, at den vil skaffe Midler tilveje til den fortsatte Uddannelse af de nævnte Mænd og til den eventuelle Ansættelse af den ene af dem, samt om at skaffe Midler tilveje til Uddannelsen af nogle af de andre Konkurrenter, som, om de end ikke kunne ansees kvalificerede til de nævnte Poster, dog kunne afgive brugbare Elementer til eventuelle Amts- eller Kredskonsulenter. Men Selskabets Henstilling, som indkom sent i Finantsaaret til Ministeriet, blev ikke tagen til Følge. Uddannelsen hviler altsaa som sagt paa Selskabet, som har vanskeligt ved at føre den til Ende med den Kraft, det skulde, idet det er ude af Stand til at afholde de store Udgifter til Udenlandsrejser, som ere aldeles nødvendige for begge, naar de skulle virke paa den Maade, som er paatænkt. Blandt de Konkurrerende har Selskabet ogsaa understøttet Forstander Petersen i Klank. Han søgte forgjæves om Understøttelse andensteds. Selskabet mente da, at det ikke kunde forsvare at unnlade at give ham Lejlighed til at fortsætte den Undersøgelse af jydsk Kvægbesætninger, som han den foregaaende Sommer havde paa-begyndt med en større Understøttelse af Selskabet, og tilstod ham derfor et mindre Beløb dertil.

Docent Fjord. Konsulentsagen har været fremme i lang Tid. Der afholdes ikke noget Møde af Landhusholdningsselskabets Bestyrelsesraad, ikke noget Møde af Fællesforeningerne, uden at Konsulentsagen kommer frem, og Præsidiets opfordres til at indgaa til Regjeringen med Andragende om at tage sig af Sagen, og da dertil kommer, at det af Landstinget i sin Tid nedsatte Udvalg angaaende Husdyrbrugsloven fremsatte Ønsket om Oprettelsen af en Post for en Statskonsulent i Husdyrbrug, indgik Præsidiets til Regjeringen med en Henvendelse angaaende denne Sag (Se Aarsberetningen for 1886—1887, Side 124), men paa denne Henvendelse har Selskabet ikke modtaget noget Svar. Ved Bestyrelsesmødet i

Juni Maaned d. A. rejstes denne Sag paa ny, og man bebrejdede da Præsidiets, at det ikke havde andraget om Penge til Ansættelsen af Landbrugskonsulenter under Selskabet; men medens Præsidiets den Gang mente, at man burde afvente Udfaldet af det en Gang foretagne Skridt og i det Hele taget være varsom med at komme med Forlangender om flere Midler til Selskabet, eftersom man, hvis man fik en Sag begravet, vanskeligt senere kunde faa den frem paa ny; var Sagen nu kommen ind i et nyt Spor. Thi medens det tidligere havde været svævende, hvad der var de ledende Foreningers Ønske, nemlig om det skulde være en Statsinstitution, en Institution under Landhusholdningsselskabet eller under Fællesforeningerne, var der nu til Selskabet indkommet en Skrivelse, underskrevet af tre Fællesforeningers Formænd: Kmherre. Wedell-Wedellsborg, Kmherre. Lüttichau og Hofjægermester Vind, i hvilken man indtrængende opfordrede Landhusholdningsselskabet til at tage sig af Konsulentsagen paa den Maade, at der under Selskabet ansættes Konsulenter, som arbejde for hele Landet, og dernæst Konsulenter for Fællesforeningerne og Landboforeningerne, at disse Konsulenters Uddannelse skeer under Landhusholdningsselskabet, og at den hele Institution i det Hele taget indrettes saaledes, at Landhusholdningsselskabet faaer den øverste Styrelse, at der kan blive Enhed i Konsulentvirksomheden. Det var naturligvis Selskabet overordentlig kjært at modtage et saadant Bevis paa Tillid, og Præsidiets skulde ogsaa være villigt til at overtage det her paatænkte ansvarsfulde og med meget Arbejde forbundne Hverv, for saa vidt Sagen kunde faa Tilslutning fra de bevilgende Myndigheders Side paa en saadan Maade, at man kunde gjøre Regning paa, at hvad der blev sat i Gang kunde vedblive at virke i det paabegyndte Spor. Skulde dette derimod ikke blive Tilfældet, vilde Præsidiets være meget betænkeligt ved at sætte Sagen i Gang, for ikke at give Anledning til, at Folk bleve lokkede ind paa en Vej, som de, efter at have opfyldt de Betingelser, der stilledes til dem for med fuld Kvalifikation at kunne overtage Konsulentgjerningen, maaske senere ikke kunde blive inde paa. I Forbindelse med denne Sag skulde Taleren meddele, at der fra de samvirkende Landboforeninger i Sjællands Stift til Selskabet var indkommet følgende Skrivelse af 26de Novbr. d. A.:

»I Anledning af Spørgsmaalet om Betimeligheden af, at der ansættes en dansk Landbrugsagent i England, har de samvirkende sjællandske Landboforeninger ved sit den 14de, 15de og 16de dennes afholdte Delegeretmøde enstem-

mig tiltraadt den paa Fyens Stifts patriotiske Selskabs Delegeretmøde den 28de og 29de f. M. vedtagne Resolution saalydende:

Om Betimeligheden af, at der ansættes en dansk Landbrugskonsulent i England, kan Forsamlingen ikke udtale sig med Bestemthed. Derimod maa man anse det nødvendigt, at der endnu mere end hidtil værnes om det danske Smørs Renommé, og idet man retter en Tak til det Kgl. danske Landhusholdningsselskab for, hvad det hidtil har udrettet i saa Henseende, udtaler Forsamlingen det Ønskelige i, at nævnte Selskab ved Statstilskud sættes i Stand til at udvide sin Virksomhed paa dette Omraade.«

Fra Præsidiets Side skulde intet blive forsømt med Hensyn til Opfyldelsen af det fremsatte Ønske, for saa vidt de dertil fornødne Midler erholdes.

Forpagter Thalbitzer. Efter Docent Fjords Udtalelse lader det til, at man kun vil paatage sig Uddannelsen af Konsulenter, for saa vidt der haves Sikkerhed for, at de Konsulenter, der blive uddannede, ogsaa kunne faa Ansættelse. I Bestyrelsesraadet havde Taleren holdt paa og vilde fremdeles anbefale, at Selskabet uddannede Konsulenter uden Hensyn til Spørgsmaalet om Ansættelsen. Det vilde blive let for de uddannede Konsulenter at erholde Ansættelse.

Docent Fjord vilde rette »Sikkerhed« til »Sandsynlighed«, og den haves, naar de bevilgende Myndigheder efter at have drøftet Sagen, bevilger den Sum, som Selskabet anseer nødvendig, idet man da, efter hvad der hidtil har været Skik og Brug, kan antage, at Bevillingen er vedblivende. Nægtes derimod Bevillingen, vil Præsidiet ikke forlade det Spor, hvori Virksomheden nu er, og Selskabet altsaa kun holde sig til sine to Konsulenter.

Forpagter Thalbitzer. Trangen til Konsulenter, baade mere og mindre uddannede, er meget stor, og Taleren vilde derfor anbefale, at Selskabet, selv om Bevillingen ikke skulde blive saa stor, som Præsidiet ønskede, vilde anstrænge sig med de Midler, der stod til dets Raadighed, for at faa Konsulenter uddannede.

Etatsraad Eckardt sluttede sig til Forpagter Thalbitzer. Der var i Landboforeningerne Trang til Konsulenter, som ogsaa kunde hjælpe Foreningerne paa andre Maade, som Sekretærer, Kasserere o. s. v. Landbrugskandidaterne vare et Exempel paa, at Folk godt vilde modtage en Uddannelse uden derfor at have nogen bestemt Udsigt til Ansættelse, og Selskabet kunde derfor godt uddanne Konsulenter uden dermed at

paatage sig et moralsk Ansvar med Hensyn til den fremtidige Ansættelse. Taleren spurgte, om der ikke var en Bevilling, hvoraf Landboforeningerne kunde erholde Penge til Konsulenter.

Konferentsraad Tesdorpf. Maribo Amts landøkonomiske Selskab erholder 500 Kr. af Staten til sin Konsulent, som, foruden at arbejde som Konsulent paa de forskjellige Landbrugsomraader, hjælper Selskabet som Sekretær, assisterer ved Dyrskuer o. s. v.

Kammerherre Wedell-Wedellsborg vilde i Sagens Interesse spørge, om der fra Selskabets Side kunde være noget at indvende imod, at Fællesforeningerne i denne Sag som i andre lignende, efter at have henvendt sig til Landhusholdningsselskabet, rettede en Meddelelse til Regjering og Rigsdag om det af Fællesforeningerne lige over for Landhusholdningsselskabet foretagne Skridt samtidig med at det udtales, at man meget ønskede Sagen fremmet.

Docent Fjord betragtede en saadan Handlemaade som et nyt Bevis paa, hvor meget Fællesforeningerne ønskede denne Sag fremmet gjennem Landhusholdningsselskabet. Præsidiets kunde kun med Tilfredshed se en saadan Fremgangsmaade bragt i Anvendelse.

Præsidenten. For at Landbruget ikke skulde staa famlende, saafremt Spørgsmaalet om en Reform i Toldlovgivningen skulde blive fremdraget, havde Landhusholdningsselskabet nedsat et af Landmænd og Statsøkonomer bestaaende Udvalg til at drøfte Sagen og fremdrage de Principer, som Landbruget maatte ønske gjort gjældende paa dette Omraade. Udvalgets Betænkning har været offentliggjort i »Tidskrift for Landøkonomi« og Sagen været undergivet Forhandling i et af Selskabets Møder.

Forpagter Thalbitzer havde med Glæde seet, at Landhusholdningsselskabet havde nedsat et Toldudvalg, men det forekom ham, at Udvalget i sit Resultat var noget hensynsfuldere lige over for de andre Erhvervsgræne end egentlig forenelig med Landbrugets Tarv.

Sekretæren bemærkede med Hensyn til de Skridt, som vare gjorte for at værne det danske Smørs gode Omdømme (»Le Dansk« — Vand i Smørret — »The Grocer« — Nottingham — Margarinfabrik — Dansk Mejerikemiker i England), at Medlemmerne paa forskjellig Maade vare blevne bekendte med, hvad der var foretaget i saa Henseende. Hvad

»Le Dansk« angaaer, da har Regjeringen paa Selskabets Henstilling søgt og erholdt en Bevilling til at anlægge Sag mod dette Firma og derefter anmodet Selskabet om at foretage de videre fornødne Skridt, hvilket det har gjort. Den franske Advokat, til hvem Sagen var overgivet, havde erklæret, at den var af den Beskaffenhed, at den med Held vilde kunne forhandles for »le tribunal du commerce«, og da nu dertil kom, at der ved Udstillingen i Lyon var tilkjendt Chefen for »Le Dansk« et Hædersdiplom og ved Udstillingen i Boulogne, end mer under Forsæde af ingen ringere end Mr. Pasteur, et stort Æresdiplom og Guldmedaille for et Produkt, der iklæder sig dansk Navn og paa anden Maade søger at paatage sig dansk Farve, har der ikke været andet for Præsidiets at gjøre, end at beslutte sig til at lade Sagen forfølge. De hertil fornødne Fuldmagter ere eller blive i de nærmeste Dage underskrevne og afsendte.

Grosserer Broge mente, at den Opfordring eller Udtalelse, der var fremkommen angaaende »Vand i Smørret«, var uheldig affattet. Havde der været sagt: »Kjærnemælk« i Stedet for »Vand«, havde Udtalelsen kunnet gjøre god Virkning, nu gjorde den ingen

Sekretæren. Begrebet: »Vand i Smørret« var taget fra England, og den Motivering, der var givet af Sagen, indeholdt vistnok en tilstrækkelig Forklaring, at ingen, der ikke vilde misforstaa Sagen, kunde gjøre det.

Propr. Møe hørte udtale fra Steder, hvor man ellers mente at have godt Smør, at det var umuligt at faa Kjærnemælken ud af Smørret. Der var derfor vistnok Anledning til at spørge Professor Segelecke om, hvorledes man skulde lave en god Flødetønde.

Professor Segelecke mente, det vilde føre for vidt, om man paa et saa fremrykket Tidspunkt af Generalforsamlingen vilde gaa ind paa at tale om Flødens Syrning.

Sekretæren. Forrige Vinter udtalte Rigsdagen sig for at give en Bevilling af 150,000 Kr. til en udvidet Dampskibsfart mellem Esbjerg og England, og Regjeringen optog denne Bevilling paa Finansloven for indeværende Aar. Forinden Ministeriet imidlertid vilde sætte denne udvidede Fart i Gang, ønskede det at tage alle de Hensyn, som rimeligt kunde være, til de forskjellige Erhvervsgrene, for hvem denne Udførselslinje kunde være til Nytte, og anmodede derfor Smørkommissionen og Landhusholdningsselskabet om at udtale sig om, hvilke Ønsker der fra Smørhandelens og Land-

brugets Side kunde være at fremsætte med Hensyn til den udvidede Fart. Da Selskabet vidste, at Smørkommissionen havde sin Opmærksomhed henvendt paa Smørret, kunde Landhusholdningsselskabet saa at sige udelukkende rette sin Opmærksomhed paa alle de andre Produkter af Landbruget, som kunde tænkes at være Gjenstand for Udførsel til England. Ogsaa Fiskeriet gaves der Lejlighed til at udtale sig om Sagen. Noget efter Midsommertid indgik der til Ministeriet fra Smørkommissionen og Landhusholdningsselskabet en udførlig Fremstilling af de Ønsker, der gjorde sig gjældende, og Ministeriet anmodede da Generaldirektør Holst om at føre Forhandling med det forenede Dampskibsselskab om de Vilkaar, under hvilke det vilde sætte en udvidet Fart i Gang, samt rettede en Anmodning til Smørkommissionen og Landhusholdningsselskabet om ved Delegerede at bistaa Generaldirektør Holst under denne Forhandling. Kommissionen delegerede de Herrer Grosserer Plum og senere Professor Segelcke, Landhusholdningsselskabet dets Sekretær. Resultatet af Forhandlingerne har været, at der er afsluttet en Overenskomst, i Følge hvilken det forenede Dampskibsselskab vedligeholder en tre Gange ugentlig Dampskibsfart fra Esbjerg til Parkeston, nemlig Tirsdag Eftermiddag, Onsdag Eftermiddag og Lørdag Formiddag. For Smør og ferske Varer skal der i Skibene være indrettet Rum, i hvilke Temperaturen 6 Timer efter, at Skibene have forladt Havnen, skal være bragt ned til 10° C. Det er ikke lykkedes at faa det engelske Jernbaneselskab, som har Banen fra Parkeston til London, til at besørge Trafikken ved Hjælp af isafkølede Vogne, men det stiller andre Preservativer i Udsigt, som dog vistnok have en mindre Værdi, end Selskabet selv mener. Heller ikke er det lykkedes at faa dette Jernbaneselskab til at tilstaa fri Retour for Fiskekasser. Forinden Routen blev fastslaaet, maatte der forhandles med det engelske Jernbaneselskab om Nedsættelse af Fragttaxterne. Denne Forhandling paatog det forenede Dampskibsselskab sig, og Resultatet har været, at Reduktionen i Fragttaxterne fra Esbjerg til London varierer fra 8—35 pCt. af de bestaaende gennemgaaende Taxter. I Fragten er indeholdt alle Udgifter, og Varerne udbringes i London i en Omkreds af 2 eng. Mils Radius. Fragten beregnes tonsvis, men der kan afsendes et mindre Kvantum, lige ned til $\frac{1}{20}$ Tons; mindste Fragt er 1 sh. 6 d., foruden Fragten paa den engelske Bane. Hvad der nu staaer tilbage er, at Jernbaneraadet formaaer Statsbanerne til at yde en saadan Moderation i Fragttaxterne, at Varerne virkelig komme til at gaa over Esbjerg, saa at de 150,000 Kr., som

Staten yder til den forøgede Trafik, virkelig kunne komme en større Del af Landet tilgode. Farten vil ventelig tage sin Begyndelse strax efter Nytaar.

Grosserer Broge ønskede at vide, hvorlænge det forenede Dampskibsselskab var bundet til Kontrakten.

Sekretæren. Kontrakten er fortløbende og skal revideres om 5 Aar. Selskabet skal opsiges med ét Aars Varsel, og Regjeringen kan opsiges med $\frac{1}{4}$ Aars Varsel.

Grosserer Broge. Det forenede Dampskibsselskab skal altsaa vedligeholde Farten i to Aar, men det vil rimeligvis først efter længere Tids Forløb vise sig, om det nogensinde vil komme dertil, at en saadan forøget Trafik vil svare Regning.

Præsidenten. Det Udvalg, som havde været nedsat til Bedømmelsen af de Afhandlinger, der vare indkomne som Besvarelser af de i Anledning af Hundredeaaret for Stavnsbaandets Løsning udsatte Prisopgaver, havde ikke fundet nogen af de indkomne Afhandlinger præmieværdig, hvilket højlig maatte beklages. Derimod fandt Dommerne, at der i en af de indkomne Afhandlinger var samlet et saa godt Materiale til Opgavens Besvarelse, at den burde tilkjendes en Belønning af 1000 Kr. Ved Navnesedlens Aabning fandtes Forfatteren at være Gaardejer Rasmussen Søkilde.

I Bestyrelsesraadets Møde i Juni Maaned d. A. var det vedtaget, at Selskabet skulde deltage i Garantifonden for den danske Industri-, Landbrugs- og Kunstudstilling med en Sum af 10,000 Kr.

Efter Inspektør Buus's Død havde der i Thy dannet sig en Komité med det Formaal at indstifte et Minde om den afdøde. Komiteen, som havde faaet indsamlet 1100 Kr., mente, at den smukkeste Maade at hædre den Afdødes Minde paa vilde være ved af denne Sum at oprette et Legat, som skulde bære den Afdødes Navn og uddeles til Lærlinge, som havde tjent under Selskabet og studerede ved Landbohøjskolen. Udvalget havde ved en Skrivelse meddelt Selskabet dette og overgivet Legatet til Selskabets Varetægt.

Virksomhedsplanen og Budgettet for Regnskabsaaret fra 1ste April 1888 til 31te Marts 1889 begge i den Form, hvori de vare vedtagne af Bestyrelsesraadet, forelagdes derpaa.

Budgettet var saalydende:

I n d t æ g t :

Konto. Forventet Kassebeholdning $\frac{1}{4}$ 1888.....	• Kr.
A. Medlemskontingenter	17000 -
B. Renter af Selskabets Aktiver.....	10500 -
	27500 Kr.

	Transport...	27500	Kr.
C.	Statskassens Tilskud	13200	-
D.	Bidrag fra det Classenske Fideikommiss	2000	-
E.	Bidrag fra det Raben Lewetzauske Fond	1000	-
F.	Etatsraad Schous Legat	200	-
G.	Grosserer G. Buscks Legat	88	-
H.	Grosserer N. F. Muncks Legat	46	-
I.	Forskjellige Indtægter	967	-
K.	Schmidts Legat	4000	-
	Forventet Indtægt...	49000	-

U d g i f t:

Konto.			
1.	Udgivelse af Skrifter	2500	Kr. kalkul.
2.	Anskaffelse af do.	6500	- kalkul.
3.	Selskabets Foredrags- og Diskussionsmøde	700	- kalkul.
4.	Agrikulturkemiske Undersøgelser	300	- kalkul.
5.	Plantekulturens Fremme:		
	a. Hvede- og Bygforsøg	8000	- kalkul.
	b. Konsulent Nielsens Virksomhed	1000	- kalkul.
6.	Husdyrbrugets Fremme	3000	- kalkul.
7.	Mælkeribrugets Fremme	3000	- kalkul.
8.	Undersøgelsesrejser	800	- kalkul.
9.	Selskabets Lærlinger	500	- kalkul.
10.	Hædersbelønninger for Landbofid.	300	- kalkul.
11.	Landbrugets Binæringer	200	- kalkul.
12.	Udstillinger	1500	- kalkul.
13.	Nordlige Bilande	700	- kalkul.
14.	Lønninger og Enkeunderstøttelser	8100	- fast.
15.	Regnskabsføring	1000	- fast.
16.	Fragt og Porto	700	- kalkul.
17.	Kontorudgifter	1700	- kalkul.
18.	Husleje og Inventar	2200	- kalkul.
19.	Uforudsete Udgifter	500	- kalkul.
20.	Laaneafdrag	500	- fast.
21.	Schmidts Legat	4000	- fast.
	Udgift...	47700	Kr.
	Forventet Kassebeholdning $\frac{1}{4}$ 1889...	1300	-
		49000	Kr.

Hverken Virksomhedsplanen eller Budgettet fremkaldte nogen Forhandling. Begge vedtoges i den Form, hvori de vare forelagte.

Hermed var Dagsordenen udtømt, og Generalforsamlingen hævdes.

Agerdyrkningsberetning

Fra Slutningen af Oktober.

Man maa søge 50 Aar tilbage, til 1838, for at finde lignende Vejrforhold, som dem vi have havt i den nu forløbne Del af Aaret 1888; men gjør man dette, vil man finde en saa mærkelig Overensstemmelse baade hvad Vinter, Foraar, Sommer og Høsttiden angaaer, at det næsten ligner en ligefrem Gjentakelse af den ene Vejrperiode efter den anden. En meget snerig og langvarig Vinter med stræng Frost, et meget sent og koldt Foraar, der først lod Væxtlivet og Vaararbejderne begynde 3—4 Uger senere end almindeligt, en kold og vaad Sommer med oftest skydækket Himmel, Nattefrost ved Midsommerstid og kun lidt Blæst, altsaa en Sommer uden synderlig Sommervarme og Solskin; saaledes var det 1838, og saaledes har i korte Træk Vejrligets Fysiognomi ogsaa været 1888. Ofte har det hængt tungt og trykkende over Landmandens Arbejder, men dog sluttede September med nogenlunde at raade Bod paa Ængstelsen for ikke at faa Afgrøden moden eller bjerget, thi i denne Maanedes sidste Halvdel sendtes os — ogsaa i Overensstemmelse med 1838 — et for Aarstiden ualmindelig smukt, solrigt og tørrende Vejr. En nærmere Belysning af disse Vejrfænomener vil have sin Interesse og gjengives her, bearbejdet efter det meteorologiske Instituts maanedlige Beretninger.

Vi se da først i hosstaaende Tabel Maanedernes Middelvarme baade for Øernes og Jyllands Vedkommende.

Middelvarmen

	Øerne.		Jylland.	
	1888.	varmere el. koldere end almindelig.	1888.	varmere el. koldere end almindelig.
Marts ...	÷ 3,2	÷ 4,4	÷ 2,9	÷ 4,3
April	2,8	÷ 2,9	2,8	÷ 2,9
Maj	10,4	0,2	8,9	÷ 0,7
Juni	14,1	÷ 0,8	13,6	÷ 0,3
Juli	14,9	÷ 1,8	13,4	÷ 2,2
August ..	15,0	÷ 1,0	13,3	÷ 2,0
Septbr. ..	12,0	÷ 0,7	12,0	÷ 0,7

og sammenlignede med den for disse to Hovedlandsdele normale Middelvarme efter Gjennemsnittet af de sidste 25 Aars Iagttagelser henholdsvis i Kjøbenhavn og i Tarm (Vestjylland). Tabellen viser, at alle Maanederne, med Undtagelse af Maj paa Øerne, have været koldere end almindelig, samt at Jylland forholdsvis har havt det endnu koldere end Øerne. Juli og August have iaar været kolde, nemlig 14,2 Grader, hvilket er et Par Grader mindre end ellers, hvorfor den varmende, modnende Indflydelse, som de pleje at have paa Afgrøden, iaar ganske er savnet; vi have kun havt Foraar, en lille Forsommer og derpaa Efteraar, men ingen egentlig Sommer. Betydningen heraf illustreres maaske bedst, naar vi sige, at Danmark med Hensyn til disse 2 vigtige Maaneders Sommervarme iaar har været stillet lige med det Normale i Hernøsand og Bergen og omtrent 2 Grader lavere end Gefle og Stockholm.

Ikke mindre afvigende er Regnmængden, og atter her fæstes vor Opmærksomhed særlig ved de 3 Sommermaaneder Juni, Juli og August, der i de fleste Amter vise en langt større Regnmængde end almindelig, saaledes som det sees af hosstaaende Tabel.

Nedslagsmængden i Millimeter.

Amt	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	Septbr.
Hjørring	38,3	34,1	29,5	86,2	72,9	84,9	34,9
Thisted	49,4	25,4	36,2	68,8	102,4	46,0	40,0
Ringkjøbing	56,8	37,4	27,6	83,5	102,7	62,7	36,0
Ribe	62,8	44,2	23,6	102,3	84,0	80,4	41,0
Viborg	58,4	39,4	27,6	102,7	111,4	88,8	32,0

Amt	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	Septbr.
Aalborg	39,7	30,9	32,9	57,9	72,2	91,8	37,0
Randers	67,5	48,0	28,8	64,6	84,6	74,1	37,0
Aarhus	56,6	44,5	23,3	98,0	106,9	82,3	30,0
Vejle	72,2	45,9	24,1	95,2	108,0	75,4	33,0
Odense	79,5	51,4	23,3	69,7	99,6	87,4	21,0
Svendborg	88,2	60,8	31,1	84,9	95,0	67,2	26,0
Holbæk	54,7	31,5	37,9	71,3	118,9	73,0	26,0
Sorø	70,7	43,8	35,2	68,9	118,7	52,7	20,0
Frederiksborg	56,2	24,9	41,1	39,4	136,6	50,0	37,0
Kjøbenhavns	65,2	18,9	42,1	54,2	113,3	53,9	22,0
Præstø	57,7	30,0	40,0	65,1	145,1	44,6	29,0
Maribo	66,7	53,9	38,8	63,7	161,3	41,7	38,0
Bornholms	40,4	31,6	17,2	65,7	76,5	21,2	23,0
Den alm. Regnmængde for hele Landet	32,5	30,0	37,5	47,5	67,5	70,0	80,0

Men medens Juni Maaned forholdsvis var den regnfuldste i Jylland, var Juli Maaned den regnfuldste paa Øerne, og Regnmængden naaede paa de sydlige Øer endog op over det Dobbelte af den almindelige. I August var det atter Jylland, der fik Broderparten af Regnen, medens Øerne med Undtagelse af Odense og Holbæk Amt ikke naaede Normalen; men Augustregnen var iaar fint fordelt over mange Dage. Som allerede antydet, bragte dog sluttelig September næppe Halvdelen af denne Maanedes almindelige Regnmængde og reddede dermed Høsten.

Det er imidlertid ikke blot Varmen og Regnmængden, der har præget Sommeren og dens Plantevæxt; at denne vedblev at holde sig grøn uden at ville modnes, skyldes tillige dels den Omstændighed, at Luftens Fugtighedsgrad, som hosstaaende Tabel viser, var stor i Juli

Middelfugtighedsgrad Middelskymængde

1888	Normalt	1888	Normalt
91 %	86 %	7,5	5,7
87 -	87 -	7,0	5,1
77 -	74 -	5,3	4,9
75 -	75 -	5,4	5,0
83 -	77 -	7,0	5,2
83 -	80 -	5,8	5,0
85 -	84 -	5,5	5,3

og August, og dels at Himlen som oftest var skyfuld, saa at Middelskymængden (bestemt efter en Skala fra 1—10) var særlig stor i Juli og August Maaneder, nemlig som Tabellen viser omtr. 10 à 20 pCt. større end almindelig. Hertil kan føjes, at Vindstyrken, der ogsaa har stor Indflydelse paa Væxtlivet, iaar har været lille. —

Inden vi gaa over til at gjengive de fyldige Meddelelser, vi have modtaget angaaende Høstens Udfald, tillade vi os at anføre den tabellariske Oversigt, »Dagbladet« har meddelt som Resultat af den store Mængde Indberetninger (omtr. 230) angaaende Høsten, dette Blad har indsamlet iaar som i de foregaaende Aar. Tallene ere fremkomne ved at hver Beretning, der lyder paa »over Middelhøst«, er givet en Talværdi af 1,5, »Middelhøst« en Værdi af 1 og »under Middelhøst« en Værdi af 0,5.

Udbyttet af Agerhø, der ikke blot betinges af Vejret i Bjergningstiden, men ogsaa af Vejrliget Aaret forud, har været ret godt paa Øerne, men tarveligt i Jylland, begrundet i at Øerne ifjor Sommer havde saa megen Regn, at den unge Udlægskløver spirede ret godt, medens den stærke Sommertørke i Jylland 1887 for en væsentlig Del hindrede Kløverens Spiring. Dette var især Tilfældet med Egnene i den nordlige og vestlige Halvdel af Jylland og deraf atter fortrinsvis i Egnene fra den lille jydsk Halvø op mod Nord over Himmerland og Vendsyssel og ind mod Vest og Nordvest til Salling, Mors og Thy; fra disse Egne lyde Klagerne stærkest iaar, dels om at der slet intet Agerhø er bjerget, dels om at det er magert og næsten helt savner Kløveren, og dels om at det er stærkt fyldt af den Mængde Ukrud, der bredte sig paa den bortblevne Kløvers Plads. Mest tilfredsstillende lyde Beretningerne fra enkelte Egne paa Sjælland, Lolland-Falster og fra Langeland, thi hellerikke paa den øvrige Del af Øerne blev Udbyttet af Agerhø saa godt, som man kunde ventet. En Del Planter ødelagdes nemlig under Sneen og i det raakolde Foraar, Markerne vare derfor ikke tætte og sent kom Kløvergræsset i Væxt.

Høstudbyttet 1888 for de enkelte Amter.

Gjennemsnitsfortegnelse ifølge »Dagbladet».

	Hvede	Rug	Byg	Havre	Blandseet	Ærter	Sommergræsning	Grøntfoder	Roer og Gulerødder	Kartofler	Agershø	Enghø
Kjøbenhavn.....	0,6	0,8	1,2	1,4	1,3	1,0	1,5	1,5	0,8	0,9	1,2	1,2
Frederiksborg.....	0,6	0,8	1,3	1,4	1,2	0,8	1,5	1,4	1,0	0,7	1,0	1,1
Holbæk.....	0,5	0,7	1,3	1,4	1,4	1,0	1,5	1,4	0,7	0,9	1,0	0,9
Sorø.....	0,6	0,8	1,3	1,3	1,2	0,7	1,1	1,5	0,9	0,8	1,0	1,1
Præstø.....	0,7	0,8	1,1	1,4	1,3	1,2	1,3	1,3	0,9	0,6	1,0	1,0
Bornholm.....	0,7	0,5	1,4	1,4	1,5	1,0	1,3	1,4	0,8	1,0	0,9	1,0
Maribo.....	0,5	0,7	1,2	1,4	1,1	1,1	1,5	1,3	0,8	0,8	1,1	1,2
Odense.....	0,6	0,8	1,2	1,5	1,4	1,0	1,4	1,5	0,9	0,7	1,1	1,2
Svendborg.....	0,5	0,6	1,2	1,5	1,4	1,0	1,4	1,5	0,8	0,6	1,2	1,0
Aarhus.....	0,6	0,7	1,3	1,4	1,4	0,8	1,1	1,3	1,1	0,9	0,7	1,2
Randers.....	0,6	0,6	1,3	1,4	1,5	1,2	1,0	1,4	0,8	0,8	0,5	1,2
Aalborg.....	0,5	0,7	1,2	1,2	1,3	1,4	1,2	1,4	1,0	0,9	0,7	1,2
Hjørring.....	1,0	0,8	1,3	1,3	1,2	1,0	0,7	1,3	1,1	0,8	0,6	0,9
Thisted.....	0,5	0,9	1,5	1,4	1,4	1,0	0,8	1,5	1,1	0,9	0,5	1,3
Viborg.....	0,8	0,9	1,3	1,4	1,4	1,1	0,9	1,3	1,1	1,1	0,7	1,0
Ringkjøbing.....	0,8	0,7	1,4	1,2	1,3	1,3	1,0	1,3	1,0	0,9	0,6	1,0
Vejle.....	0,7	0,8	1,3	1,5	1,5	1,3	1,3	1,4	0,9	0,8	0,8	1,3
Ribe.....	0,9	1,0	1,3	1,4	1,3	1,0	1,2	1,4	1,0	0,8	0,6	1,2

Indbjergningen af Agerhøet har været meget forskjellig selv paa nærliggende Gaarde, beroende paa om man har været saa heldig at slaa Kløveren umiddelbart før nogle tørrende Dage, der tillod at faa det bragt i Kokke eller Smaastakke, maaske endog indbjerget inden Regnen kom, eller man fik det slaaet umiddelbart forud for en Regnperiode. Det tidligst Slaaede fik i Reglen mere Regn end det, der sloges senere; og navnlig blev det Hø, der sloges umiddelbart før de 14 Dages nogenlunde Tørvejr efter Midten af Juli, godt bjerget. Derimod blev Høsten af den sildig modne Kløver meget uheldig, og meget høstedes i værdiløs Tilstand.

Udbyttet af Engene er bedre, men som sædvanlig meget forskjelligt, eftersom de ere frugtbare og velpassede eller sure og kolde, og de sidste have iaar været endnu uheldigere stillede end almindeligt, thi Engene vare iaar overfyldte med Vintervand, sent kaldte Varmen Græsvæksten til Live — næsten en Maaned senere end almindelig, — og Sommerens Kølighed blev derfor saa meget misligere. Først i Slutningen af Juli eller Begyndelsen af August begyndtes derfor Engslætten iaar, og da Bjergningen tildels faldt i den værste Regntid, blev den ofte meget besværlig og kostbar, om end Enghøet bedre taaler en ublid Behandling end Kløverhøet. Mange lave Enge kom endog helt eller delvis under Vand, det slaaede Græs maatte bæres i Land, for at tørres paa højere liggende Agre, eller svømmede omkring, og ofte maatte man vade i Vand ud til Stakkene. Meget Enghø er derfor iaar bjerget i en ussel Tilstand og med stor Bekostning. Selve den Omsigt, hvormed Engslætten er bleven ledet, og den Fremgangsmaade, der er bleven benyttet, har imidlertid havt en meget stor Indflydelse paa Udfaldet og har sjælden spillet en større Rolle end iaar. Den gamle Regel: i en vanskelig Højbjergningstid aldrig at slaa mere Græs fra Roden, end man nogenlunde kan magte, har viist sin store Fordel iaar, men er ofte ikke bleven fulgt. Paa den anden Side er Den, der vedblivende bjerger sit Hø efter

den gamle Skik, ikke at samle det før det er fuldstændig vejret og tørret, bleven stærkt skuffet iaar; — da han efter et langvarigt, besværligt og pinagtigt Arbejde endelig kunde kjøre det ind, var det meste af Saften og Kraften vasket af det. Nogle lode Græsset staa uslaaet paa sildige Enge til hen i Høst, men det blev selvfølgelig for gammelt, træet og sejt. Flere Steder er iaar brugt Salt til at blande i det ikke fuldt svundne Hø ved Indbjergningen, — $\frac{1}{2}$ à 1 Skp. pr. Læs. — Ikke mindre Vanskelighed har Bjergningen af Vikkehavrehøet forvoldet; — Vikkehavren blev først tjenlig til at hugge sidst i Juli og først i August, men tog de fleste Steder kjendelig Skade, da den formedelst de stærkt saftfyldte Straa og Blade ikke kunde bjerges uden at vendes flere Gange

Høhøsten i det Hele taget har altsaa været besværlig og kostbar og naaer alt i alt ikke en Middelhøst for Ageren, men lidt derover for Engene, meget forskjellig i de forskjellige Egne og paa de enkelte Gaarde i disse. —

Kornhøstens Udbytte har for Vintersædens Vedkommende været betydelig under et Middelaar, men for Vaarsædens endnu mere over et Middelaar, saa det samlede Kvantitetsudbytte maa siges at være en god Middelhøst eller lidt over, medens derimod Kvaliteten af alle Sædarter er meget tarvelig. Om de enkelte Kornarter er følgende at bemærke.

Hveden er Aarets simpleste Afgrøde, og da den paa den anden Side i de hvededyrkende Egne er Landmandens vigtigste og værdifuldeste Afgrøde, kommer dens tarvelige eller undertiden ligefrem usle Udbytte ofte til at præge Aaret som et temmelig simpelt Aar for disse Egne. Den har næsten paa alle Punkter beredet Skuffelse. Meget af den gik bort i den snerige Vinter, særlig langs Hegnene, eller ved de tykke Snelag, der faldt sent paa Vinteren, ligesom den ogsaa andensteds paa aabne snefrie Marker frøs bort, og den var derfor kun tarvelig, da Vinteren sluttede, men dog blev det navnlig den stærke Frost fra 18.—24.

April, der tyndede Hvedemarkerne saa stærkt, at store Masser dømtes til Ompløjning, og mere burde have været fældet. Thi Sommeren var langt fra gunstig for Hveden, men derimod for det Ukrud, der, begunstiget af Vejret, yppig bredte sig i de tynde Hvedemarker. Dog syntes Axene senere paa Sommeren at være fyldige og gode, men ogsaa dette har som oftest viist sig at være en Skuffelse; jævnlig vare de svange, og overalt var Kjærnen simpel, saa Vægten sjælden naaer op til 125 à 126 Pd. holl., som oftest holder sig ved 121—123, men temmelig hyppig er endnu langt ringere, selv hvor meget Smaakorn er taget fra. Det store Foldudbytte fra de nærmest foregaaende Aar kjendes ikke iaar. Som oftest opgives det til 12—14 Fold, undertiden 16—17, men endnu oftere til 10—12 og enkeltvis endog betydelig lavere. — De forskjellige Hvedesorter have viist sig meget ulige stærke overfor disse ugunstige Vilkaar, særlig med Hensyn til Haardførheden. Squarehead-Hveden synes at have lidt mest, hvorimod Urtobahveden og Cub-Hveden have staaet sig bedre, og bedst den gamle danske Hvede, som undertiden har været saa svær, at den kunde præsentere Lejesæd.

Rugen har været lidt bedre, men dog ogsaa meget tarvelig. Ogsaa den tog mange Steder Skade under Vintrens stærke Snelag og senere ugunstige Vejr, og ofte ompløjedes store Stykker, endog indtil Halvdelen af Rugmarkerne eller endnu mere. Det Øvrige blev meget tyndt; den fylder derfor smaat, hvilket er et føleligt Savn for Jyllands særlig rugdyrkende Egne, hvor Savnet af rigelig Rughalm til Strøelse og Skærehalm altid mærkes om Vintren. Derimod skjæpper den, med enkelte Undtagelser, meget godt, men Kjærnen er desværre ligesaa tarvelig her som hos Hveden, og fra Møllerne lyde stærke Klager over, at Rugen ikke holder sig, at den bager slet, og at den i sine Egne, navnlig fra Hedekjærene, er stærkt fyldt med Meldrøjer. Vægten naaer sjælden op til 120, men 112—116 Pd.s Rug er almindeligt. Foldudbyttet er tarveligt, naaer i Landets gode Rugegne op til 12 à 14 Tdr., men

som oftest langt mindre. — Indbjergningen af Rugen var særlig vanskelig iaar; den vilde ikke modnes; i sin Utaalmodighed tog man den ofte for tidlig, fuld tjenlig var den først i Slutningen af August; da Vejret var meget ustadigt, trak Rughøsten længe ud, man fristedes ofte til at bjærge den i en mindre tør og svunden Tilstand; hvor den fik Lov at staa længe, fik man den nok i Hus tør og svunden, men med en stor Mængde spirede Korn.

I Modsætning til Vintersæden er Vaarsæden godt fyldende og godt foldende, men Kjærnen forholdsvis endnu tarveligere, ofte ligefrem daarlig, hvad den nødvendigvis maa blive, hvor der høstes inden Sæden er moden, hvor den bindes mens dens er vaad, og hvor den indkjøres inden den er vejret — og dette har været Høstningsvilkaarene mangfoldige Steder iaar. — Sent blev der saaet i Foraaret, 3 à 4 Uger senere end almindeligt; først i sidste Halvdel af Maj blev man færdig eller paa Kjærjorder endog først ind i Juni; Vejret var koldt, Sæden spirede meget ujævnt, trykket og tarveligt saa det ud. Men alt som Tiden skred, og der dog altid kom nogen Varme i Jord og Luft og tilige jævnlige Regn, tog alle Vaarsædsmarker til at gro; allerede ved Midsommertid saa de lovende ud, og inden August vare de yppige, og bleve hyppig slaaede i Leje. Men i det kølige, fugtige og mørke Vejr med den stille, lidet solvarme Luft kunde Sæden kun gro og gro og atter gro, men ikke modnes. August Maaned, den egentlige Høstmaaned gled forbi, og endnu stode mange Vaarsædsmarker helt grønne, særlig naturligvis den sildig lagte Vaarsæd paa lave Jorder eller paa sent ompløjede Vintersædsmarker samt de bladfyldte Bælgplanter. Det saa en Tid ud, som om Sæden ikke skulde modnes, og meget er ogsaa bleven hugget i halv eller hel grøn Tilstand og vil slet ikke kunne tærskes, men maa opfodres direkte; men i sin store Helhed blev Resultatet dog langt bedre, end det saa ud til i Begyndelsen af September; efter at de tidligste Vaarsædsmarker vare mejede og tildels, om end mangelfuldt, bjærgede i den noget regnfulde Periode i første Halvdel af September, fik

vi fra den 10.—12. September i 16—20 Dage et saa gunstigt September-Vejr med Solskin og Tørring, som vi kun kunde ønske, og den Sæd, der ikke var altfor langt tilbage, modnedes forholdsvis hurtig saa vidt, at man besluttede sig til at høste den, hvorefter det gunstige Vejr temmelig hurtig gjorde den skikket til Indkjørsel eller i alt Fald pas-sabel i saa Henseende, — Aaret var for langt fremskredet til at man kunde vente at faa egentlig stejl-tør Sæd —, og inden Maanedens Udgang var Hovedmassen af Agerkornet bjerget, paa Øerne næsten overalt, medens i Jyllands nordlige og vestlige Egne vel Halvdelen af Agerkornet bjergedes henimod Midten af Oktober, og de sildige Kjærjorder endog først tømtes i sidste Halvdel af Maaned, navnlig i det gunstige Vejr fra 15.—21. Oktbr., for saa vidt de ikke vare huggede paa langt tidligere Stadium og Sæden gjort til Hø, hvilket ofte var Tilfældet. Enkeltvis vil der dog staa Sæd ude til ind i November Maaned.

At Indbjærgningen i de regnfulde Tider og særlig i Oktober har været vanskelig og besværlig er sikkert; thi Aarets ualmindelig safrige Straa vejredes kun langsomt, den uudviklede ofte kun halvmodne Kjærne svandt kun vanskeligt, Dagene bleve korte, Duggen laa længe, Luften var kølig, fugtig og i Reglen stille, en frisk Blæst hørte til Sjældenhederne, Nattefrosten indfandt sig, — intet Under at Utaalmodigheden forledte Mange til en for tidlig Indbjærgning, og at megen tarvelig tildels bedærvet Sæd blev bjerget, — men i sin store Helhed er det dog, som sagt, gaaet langt bedre end man skulde ventet. Dette er ogsaa kun naaet ved en stor Paapassenhed og ved en rigelig Arbejds-kraft, til hvis Ære det være sagt, at den dog endnu i Reglen føler sig solidarisk med Husbonden ligeoverfor Høst-arbejdet og ikke følger de socialistiske Lærdomme, om netop at profitere af vanskelige Tidspunkter; ofte blev Arbejdet afbrudt af Regnen, eller man kom gjennemblødt hjem eller maatte i flere Dage vente paa nyt Arbejde. En gammel Landmand skriver: »Folkene flinke og indse Nød-vendigheden af at benytte hvert gunstigt Øjeblik, saavel

Nat som Dag«. Tilmed var den svære Lejesæd ofte besværlig at høste, og Mejemaskinerne stode i Reglen magtesløse overfor saadan nedpisket Sæd med blødt Straa paa de opblødte Marker. Iøvrigt har hver Egn som oftest fulgt sin gamle Høstmaade, sligt lader sig ikke hurtig forandre; dog er der iaar lagt mere paa Skaar end almindelig i de senere Aar, begrundet i at Sæden ej var rigtig moden og særlig i at Kløveren i alle Udlægsmarkerne havde naaet en saa usædvanlig Frodighed og Længde, at den ofte naaede op til Negbaandet, og at man jævnlig med Rette kaldte den høstede Sæd: »Kløverhavre« eller »Kløverbyg«. Den bornholmske Staksætningsmaade er ikke brugt meget, hvortil rimeligvis bidrager, at Vaarsæden var saa stærkt kløverblandet. Derimod har man navnlig i Oktober jævnlig seet almindelig Staksætning paa Markerne, naar det gjaldt om, umiddelbart forud for et optrækkende Regnvejr at faa saa meget som muligt af den paa Skaar lagte og nogenlunde vejrede Sæd bjerget i Smaastakke eller Kokke.

Den tidligsaaede Sæd har ifølge alle Beretninger iaar givet det største Kornudbytte. hvad ogsaa var at vente, da den naturligvis havde bedst ved at blive moden; derimod har den sildig saaede Sæd givet det største Halmudbytte og fylder meget stærkt i Laderne. — 6 til 7 store Læs Vaarsæd pr. Td. Land er ikke uhørt iaar.

Bygget har givet betydelig over en Middelhøst baade til Fyld og til Fold; særlig har Byghøsten været meget stor i det nordvestlige Jylland. Bedst har den været paa gode, milde, kraftige Jorder, hvor den ofte har givet 14—17 Fold, medens den paa stærke og bindende Jorder blev kastet for stærkt i Leje og ofte ikke naaede ordentlig Modenhed, naar de vare lavtliggende, saa 10—12 Fold hyppig meldes fra saadanne Steder. De Bygsorter, Chevalier o. l., der fordre en lang Væxtperiode, have naturligvis forholdsvis været uheldig i den kolde, sildige Sommer. Hertil kommer at Bygget ofte var meget tvemodent, hvilket foruden at vanskeliggjøre Høsten og Indbjergningen, yderligere skadede Kvaliteten. Denne er derfor ogsaa i det Hele taget

meget tarvelig; fint Maltbyg hører til de store Sjældenheder; selv paa Jorder, hvor man ellers altid plejer at høste smukt Byg, synker det iaar ned i 3die, 4de—5te Klasse; det har en daarlig Farve, mørke Spidser og en ringe Vægt.

Havren groede de fleste Steder med Undtagelse af enkelte Egne i Jylland endnu stærkere til end Bygget og har givet et meget stort Foderkvantum, medens derimod Kjærneudbyttet kun er middelmaadigt, særlig hvad Kvaliteten angaaer, da en Mængde Havre paa lidt sildige Jorder kun modnedes svagt, ikke at tale om at store Mængder af Havre paa Kjærjorder og i Jyllands sildige Egne slet ikke modnedes, men huggedes grøn.

For Blandsædens Vedkommende gjælder noget lignende som for Byg og Havre: et stort Foderkvantum, men en tarvelig Kjærne. Hvor den tillige har indeholdt ret mange Vikker eller Ærter, har Indbjergningen af den været yderligere vanskelig.

Bælgfrugterne i det Hele taget have nemlig fremfor alle andre Afrøder havt vanskeligt ved at afslutte deres Væxt og modnes, eller rettere umuligt, thi det er helt undtagelsesvis, at der meldes om et virkelig ordentligt Kjærnebytte deraf. Ærter og Vikker ere ellers vedblevne at voxe med flere Alen lange Stængler, slyngende sig hen ad Jorden; løftede man op i dem, var den nedre Del af Stængel og Blade ligesom raadne paa den fugtige Jord, mens de dækkedes af den kraftige Mellemstængel med dens friske, yppige Bladsætning, og i Toppen vedblev Ærterne at blomstre uden at sætte ordentlige Bælge, eller, naar disse dannedes, uden at faa dem ordentlig kjærnesatte. Ligesaa vedblev Bønnerne at voxe i Vejret, naaede undertiden Mandshøjde, blomstrede og satte Bælge, men intet modnedes, og da man naaede godt ind i Oktober, skar man sine Bønner og rykkede sine Ærter og Vikker uden just synderlig lyse Udsigter til Eftermodning eller til en nogenlunde Tørring og Indbjergning som Hø eller til Foder, hvorpaa man de fleste Steder stiledede.

Om Handelsplanternes Udbytte i denne Sommer

skal bemærkes: Rapsen og Rybsen frøs ofte bort, men har, hvor de bevaredes, givet et ret ordenligt Udbytte. Tobak er voxet yppig til i den fugtige Sommer, men der bliver da let Overproduktion, og denne viser sig vanskelig at sælge. — Kløverfrøavlens har været ringe, da Frøsætningen saavel af tidlig som sildig Kløver har været simpel, og Bjergningen vanskelig. Hør og Hamp er voxet ret godt til, ligesaa Humlen, men Kopperne have undertiden taget Skade. Cikorien har givet rigeligt Udbytte.

Kartoflerne bleve lagte sent, groede godt til, men vare dog kun smaa, da Sygdommen mange Steder indfandt sig midt i August Maaned, og man var forberedt paa at den følgende Tids regnfulde Vejr vilde sprede den yderligere. Frygten i saa Henseende er imidlertid gjort noget til Skamme, hvad enten nu Angrebene i August ikke havde været saa almindelige eller stærke, som man antog, eller den tørre Periode i September standsede Sygdommen; men da Optagningen sidst i Septbr. og i Oktober begyndte, saa var nok en Del Kartoffler syge, enkeltvis angaves endog $\frac{1}{3}$, men paa den anden Side var der ogsaa mange Steder, som meldte sig sygdomsfri, og i det Hele taget vilde Sygdommen ikke have forringet Udbyttet stort, naar den ikke ved tidlig at ødelægge Toppen og derved standse Væksten havde medført, at de sunde Knolde vare blevne smaa, saa at Kartoffelhøsten i det Hele taget vil blive en Del under en Middelhøst. Bedst synes nogle af de indførte nye Sorter saasom Magnum Bonum og Rosenkartofflen at have modstaaet Sygdommen.

Roerne, der ogsaa bleve lagte sent, og som ved deres frodige Væxt let overvandt de Jordloppeangreb, som hist og her rettedes mod dem, have i Sommerens Løb pranget med en meget svær og kraftig Top, mens Roden eller Knolden vedblivende holdt sig lille. I September Maaned skete dog en heldig Forandring i saa Henseende, og blive Roerne end de fleste Steder smaa, saa bøder paa den anden Side de tætsluttede Rækker uden Spring eller bare Pletter noget derpaa, og fra velholdte Roemarken vil

kunne hjembringes henimod en Middelhøst, medens det almindelige dog vil være et Mindreudbytte af 50—100 Tdr. pr. Land. Bedst ere Turnips og Gulerødder lykkedes, hvorfor Jylland ogsaa forholdsvis faaer en bedre Rodfrugthøst end Øerne; for Runkelroerne har Sommeren været altfor kold.

Af Plantesygdomme skal foruden den alt omtalte Kartoffelsygdom og Meldrøjerne i Rugen nævnes Støvbrand hos Byg og Havre, da denne Sygdom, der i de senere Aar har været i Tiltagende, ogsaa iaar er optraadt sine Steder saa stærkt, at den har beredet følelige Tab, saa man maa være belavet paa at værges sig imod den ligesaa fuldt som mod Stenbranden hos Hveden. Fra Vendsyssel berettes om de temmelig alvorlige Angreb paa Havreafgrøderne, som flere Steder er forvoldt ved *Pythium de Baryanum* (Kimskimmel) og *Septaria graminum*, og som endog have kunnet forringe Udbyttet til det Halve, især paa lavtliggende, lette og i tarvelig Kultur værende Jorder, der have været stærkest angrebne. Om den Førstnævnte har Docent Røstrup givet Meddelelser i hans i dette Tidsskrift optagne Beretninger om Sygdomme hos Kulturplanterne i 1884, Side 15, og i 1886 Side 464.

Som man efter den strænge Vinter kunde vente have heller ikke Insekterne voldet følelig Skade af nogen Betydning, men paa flere Maader have de dog konstateret deres Tilstedeværelse. Om Oldenborrelarverne foreligger der saaledes Beretninger baade fra Øerne og Jyllands Østkyst; paa Langeland have de været i Masser i Jorden, men saa smaa, at de endnu ikke have kunnet gjøre kjendelig Skade; i Aarhus-Frijsenborgegnen kom de saa sent, i sidste Halvdel af August, at deres Angreb ingen Betydning fik. I Thy tyndede den gule Smeldelarve i Foraaret paa Vaarsæden, ligesom i Efteraaret den graa Snegl hjemsøger Vintersæden.

Kvæggets Sommerernæring har været meget rigelig, meget let og tilsyneladende god. Vel var der en lille Tid i Begyndelsen at Græsset gik rask med, men fra

Slutningen af Juli, da det ellers ofte skorter stærkt paa rigeligt Græs, har Græsningen været overfladig, ligesom ogsaa Staldfoderurterne ere voxede i Sommer med stor Yppighed, selv dem der bleve saaede ved Midsommertid, hvormed det ellers saa ofte kniber, og Sommerstaldfodringen er nu i en afgjort Fremvæxt i mange Egne, i nogle endog temmelig almindelig indført, sjældn for hele Sommeren, men for en Del af denne; man saaer Rug til tidlig Grønfoder, strax om Foraaret saaer man andre Staldfoderplanter, og Kørne sættes paa Græs fra sidst i Juli til midt i September. Naar der trods disse gunstige Vilkaar ingenlunde kan siges at være almindelig Tilfredshed med Sommerudbyttet af Mejerierne, da ligger det dels i at Udslagstiden faldt sent, at Kvæget ofte kom i en for-sultet Tilstand paa Græs, at dette største Delen af Sommeren viste sig noget vandet og næringsfattigt, dels i at Kvæget trykkedes af det kolde og vaade Vejr og ogsaa af den Grund i Reglen ikke gav et Mælkeudbytte, der svarede til Græsgangen, og dels i at Smørpriserne have holdt sig meget lave endog helt op i Oktober Maaned, hvor en kjendelig Stigning ellers plejer at finde Sted. Hertil kommer, at Klagerne over bittert Smør have været stærkere end almindelig, og at en Undersøgelse af Mælken fra hver Ko viser, at der er stor Forskjel i saa Henseende, men at iaar forholdsvis mange have givet bitter Mælk.

Kvæget er imidlertid i Sommerens Løb som oftest kommet i godt Huld inden Indbindingen, og saafremt den raakolde Sommer og særlig det raakolde Efteraar, i hvilket den rigelige men vandede Græsvæxt har fristet Folk til at lade Kæget for længe søge Føden ude, ikke har svækket deres Sundhed, hvorom der paa enkelte Steder ytres Frygt, saa tør vi ventelig gjøre Regning paa et godt Vinterudbytte, thi Vaarsæden, der saa ofte høstedes saftig og halvt grøn og i mange Tilfælde ikke vil blive tærsket, vil ventelig vise sig nærende, og det meget Smaakorn fra Rense- og Sortermaskinerne vil ogsaa komme Besætningen til Gode. Derimod vil der i Vinter ventelig blive brugt

færre Handelsfoderstoffer, da Priserne derpaa ere stegne saa stærkt, — dog vil man ventelig ikke unnlade af Hensyn til Produkterne og Udbyttet at bruge lidt Rapskager og Klid ved Siden af det hjemmeavlede Foder.

Kreaturpriserne, der i Foraaret vare smaa, hævede sig ved Høstens Begyndelse pludselig og stærkt og vare usædvanlig høje i August og September; de ere atter faldne lidt i Oktober, men maa dog vedblivende kaldes gode. Det er navnlig paa Lødekøer at Priserne ere høje og saa at sige stigende fra Aar til Aar, saa at Prisen paa gode unge røde Køer nu maa sættes til 225 à 250 eller endog til 275 og enkeltvis højere, og paa gode jyske Køer en 50—75 Kr. lavere. Grunden hertil skyldes nærmest den tiltagende Andelsmejeridrift, som bevirker at Bøndergaardenes Bestand af Malkekøer forøges —, i mange Egne gjennemgaaende med 2—4 Køer i hver Gaard —, samtidig med at deres Bestand af Tillæg formindskes. Særlig var Tillægget forrige Vinter i Jylland formedelst den ringe Fodermængde mindre end almindeligt. Ogsaa Priserne paa Ungstude have i Efteraaret været høje, men faldt lidt, da man i Oktober saa at Høsten næppe vilde fylde som man havde ventet. Fede Faar og Lam ere ogsaa i høj Pris; ligesaa ere Hestepriiserne bedre end de nærmest foregaaende Aar, og som Følge deraf ere ogsaa Priserne paa Føl og Plage stegne.

Sjælden er Vintersæden lagt til saa forskjellig Tid som iaar, lige fra sidste Uge i August til midt i Oktober, da man saa, at Høsten vilde falde meget sent, belavede mange sig paa at faa saet for at have Arbejdet tilside, naar den travle Høsttid maatte komme. Meget blev derfor saet sidst i August og første Dage i September, dels af fjorgammel Sæd for Hvedens og tildels Rugens Vekommende og dels af frisk ikke altid fuldkommen tør Rug, og af begge Grunde saades undertiden tykt, 9—11 Skpr. pr. Td. Land. Jorden var imidlertid ikke altid saa bekvem, som det kunde ønskes, idet den formedelst den megen Regn paa bindende Jorder lod sig pløje op i Klumper og Knolde, der vare lidt

vanskelige at tumle og kun gav et tarveligt Sædeleje, hvorfor en Del af Sæden kom mindre godt op, hvortil kommer at Jordens Brakbehandling i den kortvarige, kolde og vaade Sommer har været temmelig mangelfuld. Senere i September Maaned blev Jorden, hvor mærkeligt det end kan synes, ofte for tør, og Sæden laa meget længe, inden den kom op. Vintersæden kan derfor egentlig ikke siges i Øjeblikket at staa saa godt, som man kunde ønske, om der end flere Steder findes smukke Vintersædsmarker, og et gunstigt Efteraar er meget ønskeligt for at de sildige og svage Marker kunne faa Kraft inden Vinterens Komme. Dette er ogsaa ønskeligt af Hensyn til Efteraarsarbejderne, hvortil Tiden paa Grund af den sildige Høst ellers vil blive alt for kort, og Roekjørslen vil blive besværlig paa de bløde Marker, hvor man ikke benyttede det tørre Vejr strax efter Midten af Oktober til at faa dem bjergede. Endnu kan tilføjes, at Tørvebjergningen har været meget besværlig iaar.

I sin Helhed maa Væxtaaret 1888 kaldes et meget ejendommeligt, vanskeligt og ofte besværligt Aar, der dog som samlet Resultat har bragt mere, end man efter den strænge Vinter og det langvarige Foraar kunde ventet, saa dets Udbytte, naar alt kommer til alt, maa betegnes som nogenlunde gunstigt, særlig hvis den begyndende Stigning paa Korn, Kreaturer, Heste, Svin og i de sidste Uger tilige paa Smør maa opretholdes.

Af de modtagne Beretninger gjengives iøvrigt følgende:

Fra Søborg: Da Handel efter Vægt, — paa Grund af Græsnings-Ordningen ved Søborg Sø, — er temmelig almindelig i Egnen, kan angives, at Stude passende til at indgaa i Fedestald, ere betalte med 19 Øre pr. Pd., Tyre af lignende Kvalitet med 16 Øre, gode Lødekvier men 150—180 Kr. pr. Stk.

Fra Egnen Taastrup-Kjøge: Høsten har været lang og besværlig, Sæden blev sildig moden, eller rettere slet ikke moden; det meste er høstet paa et meget tidligt Stadium, og som Følge deraf har Straaet været vanskeligt at faa vejret;

det har ligget længe paa Skaar og har maattet vendes en à to Gange; er det bundet op grønt, har det næsten ikke været muligt at faa Saften af Straaet; — de sidste 14 Dages fortrinlige Vejr i Septbr. har dog bragt det meste godt i Hus, hvor man ikke har forhastet sig for stærkt, og for Tiden (d. $\frac{9}{10}$) findes der kun enkelte sildesaaede Stykker Sæd ude endnu.

Fra Roskildeegnen: Kvaliteten af Høet er meget forskjellig. Den har iaar været overordentlig afhængig af Bjergningsmaaden. Hvem, der efter ældre Skik vilde have Græsset stærkt tørret, forinden det kom i Stak, har faaet meget simpelt Hø hjem. Naar man derimod stakkede Høet, saasart det var halvvejret — d. e. en Dags ordentlig Tørre efter Mejningen — i smalle Stakke, som ikke gjordes stort bredere end Græsset er langt, og som Vinden kan trække igjennem, saa er Kvaliteten egentlig ikke til at klage over. — Andelsmejerierne have i Sommer holdt deres Indtog omkring Roskilde. Den Bevægelse optager den meste af Egnens landøkonomiske Opmærksomhed. Og den gjør godt. Man er lovlig gammeldags og lovlig sejt, men nu sættes Tanken i Bevægelse. Mælken bliver en salgbar Vare, fremfor hvad den har været. Det næste Spørgsmaal bliver nu om at producere mere Mælk. Dermed flytter Opmærksomheden ind i Stalden, hvor den alt for længe har været savnet. Hidtil har man indskrænket sig til at avle Korn. Af Kornet har man produceret enten Penge eller Svin. Men Jordbundens naturlige Frugtbarhed har tabt. Den er bleven uren og udpint; Vaarsæden er undertiden saa stærkt blandet med Agerkaal, at man kunde fristes til at tro, at det var den Kulturen gjaldt, om man ikke vidste bedre. — 10—12 Fold er ganske almindeligt paa Jorder, som baade kunde og burde give 16—18 Fold. Vanens Magt er stor. Ogsaa sligt kan man vænne sig til!

Fra Ringstedegnen: Aldrig har jeg i min henved 60aarige Praxis seet en saa sen Modning, lige saa lidt af Sæd som af Træfrugt. Jeg interesserer mig meget for sidstnævnte og har følgelig flere forskellige Sorter, end der findes hos Kollegaer; deriblandt særlig en Mængde forskellige Pærer, hvoraf Modningen hos nogle Sorter sædvanlig finder Sted fra

først i August, men selv disse ere endnu (d. $\frac{7}{10}$) uspiselige. Ja, det er et Særkjende, at Pærerne paa mange af de Træer — som ere stærkt behængte hermed — revne og raadne de paa Træerne. — Og som det gaaer med Frugten i Haven, gaaer det med Sæden paa Marken, idet hverken den ene eller den anden Art har været moden til normal Tid.

Fra Samsø: Skjøndt vistnok overflødigt vil jeg dog tilføje, at jeg som 46aarig Landmand ikke har oplevet et saa ejendommeligt Aar, i hvilket næsten ingen gamle Regler har kunnet følges saavel med Saaningen som Høsten m. m.

Fra Vestsjælland: Agerhøet var i kvantitativ Henseende godt paa alle gode Jorder, og særlig var Kløveren godt udviklet; Kvaliteten blev meget forskjellig; det tidligst slaaede blev som Regel daarligst høstet, da der paa den Tid indtraf meget ustadigt Vejr; hvad der blev slaaet lidt senere blev almindelig særdeles godt høstet, navnlig hvor man passede at rive det hurtig og sætte det i smaa Stakke, og navnlig kunde man iaar opnaa, hvad ellers ofte falder vanskeligt, at alle de smaa fine Kløverblade ikke faldt af; for den sildig modne Kløver var Høsten meget uheldig, og meget deraf blev høstet i komplet værdiløs Tilstand. — Engene vare i Almindelighed bedre end de have været i de senere Aar; men da Høsten faldt i den allermest regnfulde Tid, blev en stor Del af Høsten næsten fuldstændig ødelagt, da Høet ofte laa og svømmede i Vand, og Stakkene stode ogsaa mange Steder i klart Vand; Bjergningen blev saaledes meget besværlig og kostbar, tilmed da Engene ofte ikke kunde bære Heste og Vogne; hvor man ventede med at slaa til Vejret blev bedre, blev Høet høstet godt, men havde jo dog tabt noget ved at Græsset var blevet noget overmodent. — Med Hensyn til Sædhøsten kan man sige, at Rugen var jævn god baade i Foder- og Kjørneudbytte; men almindeligt var det, at Folk mejede den for tidlig og kjørte den for tidlig ind, saa der fremkommer megen vaad Rug, som næsten ikke er til at male; der er endogsaa fremkommet Rug, som kun vejer 108 Pd. holl. Hveden er paa faa Undtagelser nær meget ringe; den folder lidt, og Kvaliteten er simpel med meget mangelfuldt udviklede Kjørner; denne Sædart bereder

Mange en stor Skuffelse; thi Axene saa store og gode ud, saa at man havde ventet, at den, uagtet Markerne vare tynde, dog vilde folde nogenlunde; men det viser sig, at 8 à 12 Fold bliver det almindeligste Foldudbytte. Lette, kraftige Jorder folde noget bedre. Bygget er ogsaa under Forventning; det har som Regel fyldt godt, dog ikke saa stærkt som ventet; paa kraftige milde Jorder lader det til at ville folde ganske godt, maaske c. 14 Fold; paa kolde, bindende og lave Jorder bliver Udbyttet vist kun c. 10 Fold. Farven er i Almindelighed daarlig med mørke Spidser selv paa Jorder, hvor man ellers altid høster smukt Byg; derimod er Formen ganske god, hvor Folk har havt Taalmodighed til at lade det blive nogenlunde modent; men meget Byg er mejet altfor grønt og giver smalle og indskrumpede Kjærner. Meget Byg er ogsaa kjørt for tidlig sammen, og det vil nok vise sig, at der vil fremkomme meget bedærvet Byg, som slet ikke bliver Handelsvare; hvor man oppebiede det gode Vejr, er det kommet tørt og godt hjem; de letteste Jorder ville give det smukkeste Byg. Havren er den Sædart, der bedst har taalt den vaade Sommer, og man har iaar seet ualmindelig fortrinlige Havremarker; men om Havren gjælder det ogsaa, at Udbyttet er blevet forringet ved for tidlig Mejning; megen Havre er mejet saa grøn, saa den vist kun vil give svange Kjærner; hvor den er bleven moden, vil den sikkert folde godt og give et sundt, godt Foder. — Bælgsæden gaaer det ilde med; den vilde ikke gaa af Groning, og mange Ærter ligge endnu paa Marken, og mange ere kjørte vaade hjem, saa baade Kvalitet og Kvantitet bliver daarlig.

Fra Sydvestsjælland: Jeg troer nok at turde sige, at Høbjergningen iaar er foregaaet under højst vanskelige Forhold, og naar gode Resultater skulde opnaaes, da skulde der være stort Held i Arbejdet. Her paa Gaarden blev en smuk Kløvermark, første Aars, slaaet 2 Dage inden den stærke Regnperiode begyndte. Det Halve var bleven stakket i smaa Kokke, Resten fik den knusende Regn. Selv om flere af Kokkene led megen Skade ved ikke at blive splittede i Tide — man trykkede sig derved under Regnen — saa troer jeg dog

nok, at det Hø, som blev kokket inden Regnen, vil vise sig til Vinter at være det bedste.

Fra Stevns: Den største Del af Vinterhveden har jo lidt af den strænge Vinter; nogle Steder er den ompløjet, andre Steder, hvor man endnu dyrker af ældre Hvedesorter, har den holdt sig godt og er gaaet meget stærkt i Leje paa Grund af de hyppige Regnskyl. Ingen Steder synes Foldudbyttet at blive stort eller tilnærmelsesvis saa stort som i de sidste Aar; man er tilbøjelig til at ansætte Udbyttet fra 10—13 Fold. Dertil kommer, at der bliver megen Smaasæd, hvilket særlig synes at gjælde Squarehead-Hvede, som altsaa tilsyneladende mindst har Evnen til at modstaa ugunstigt Klima. Andre af de nyere Hvedesorter, som ere dyrkede her paa Eggen, have givet meget smukkere Kjærne.

Fra Faxe-Rønnedeegnen: Navnlig hos Bønderne er megen Sæd høstet temmelig daarlig. Man blev utaalmodig, fordi det blev saa sent, mejede Sæden halv grøn, bandt den halv vaad sammen og kjørte den hjem i omtrent samme Tilstand, og Mange have ogsaa senere faaet slemme Følger heraf. Den tidlig saaede Foraarssæd har man iaar været heldigst stillet med, da denne dog blev ret godt moden; den sent saaede var det derimod ikke muligt at faa blot nogenlunde moden. — Mejemaskinen har kun været benyttet i ringe Udstrækning, f. Ex. til Hveden, og det var aldeles umuligt at benytte Selvbindere, da Sæden var mere eller mindre tvemoden, ligesom jo ogsaa Vejrliget i den Periode, man mejede, var saa ustadigt, at man ikke kunde binde, men maatte nødes til at lægge al Sæden, med Undtagelse af Rugen, paa Skaar. De c. 3 Ugers udmærkede Vejr i Slutningen af September blev saa benyttet til at binde og hjemkjøre Sæden, og det slog akkurat til til at blive færdig, naar undtages Enkelte, som ligge tilbage endnu (d. $\frac{9}{10}$).

Fra Vordingborgegnen: Vintersæden er bleven lagt sent iaar; hos Enkelte endte Saaningen først i disse Dage. Uagtet Jorden i Reglen er god ved Saaningen, og uagtet det ikke har manglet paa Regn efter denne, saa er Sæden dog mærkværdig længe om at komme frem, og selv naar den er

kommen op, vil den dog ikke rigtig brede sig. Det vil vist blive temmelig svagt udviklede Vintersædsmarker, man kommer til at gaa Vinteren imøde med. — At der i Sommerens Løb er falden temmelig stærke Hagelbygger her paa Egnen, har sat en svær Skræk i Folk, saa at nu de Fleste skynde sig at gaa ind i en eller anden Hagelskadeforsikringsforening. Medens det før var undtagelsesvis at Folk var Medlemmer, er det nu snart bleven en Undtagelse, naar de ikke ere det. Efteraarsarbejderne ere langt tilbage, saa man maa, saavidt muligt, lade være at tærse og se at fremme Pløjning og andre nødvendige Arbejder. Skrælplojning bliver vist i Reglen sprunget over paa Grund af Tidens Knaphed.

Fra Møen: Sukkerfabrikkens Kampagne begyndte den 4de Oktober, og Arbejdet med Optagning i Markerne er i fuld Gang; men Roerne ere ikke store. Udbyttet antages dog at blive som forrige Aar og efter den Pris, som Sukkeret noteres for i London i September — vil Prisen pr. Centn. Sukkerroer blive nær ved 80 Øre, og kan den blive det, vil man være tilfreds. I det Store og Hele er Befolkningen godt tilfreds med Sukkerroedyrkingen; den giver hele Sommeren en god Fortjeneste for Arbejdsklassen, og Fabrikken med Saftstationer bruger ikke faa Folk i Efteraars- og de første Vintermaaneder. Siden Sukkerroedyrkingen begyndte er Foderroedyrkingen aftagen betydelig, men de Foderroemarker, som ere her iaar, tegne til at blive gode.

Fra Falster: Den sildig saaede Sæd har udviklet sig usædvanlig godt iaar, har fyldt bedst og faaet Kornet godt udviklet, men den var tvegrødet i høj Grad, og blev jo flere Steder saa sildig moden, at det var vanskeligt at faa den bjerget. Alligevel er den tidlig saaede Sæd som Regel bedst med Undtagelse af de Steder, hvor Jorden har været ubekvem ved Saaningen. — Mejemaskinen har været benyttet som sædvanlig. Sæden har iaar ligget usædvanlig længe paa Skaar, fordi den som Regel blev hugget tidlig. Dernæst har der i Udlægsmarkerne været saa megen Kløver, at den aldeles ikke har kunnet bindes strax. — Hobsætningen var den sædvanlige i Langhob, og især har det ikke

kunnet lade sig gjøre at bruge bornholmske Stakke; dertil var Sæden for tvegrødet og for grøn. Hvor man har givet Tid er Sæden kommen godt ind, da vi jo havde udmærket Vejr fra den 12te til den 29de September uden en eneste Regnbyge. Men adskillige forhastede sig før den 12te, saa at navnlig en Del Korn dengang kom daarlig ind. — Det vil vistnok vise sig, at Hveden spirede smaat, da man har havt ondt ved at skaffe godt Sædekorn. Saaledes kan angives, at medens i 1887 100 udsøgte Korn vejede 6,69 Gr., vejede de iaar kun 4,22 Gr., og Spiring i Urtepotte i Drivhus har kun været 74 pCt. spirede efter 13 Dage. — At det vil blive et tarveligt Aar er man forberedt paa. De tilsyneladende bedre Kornpriser kunne paa langt nær ikke veje op med den manglende Hvede. Foderstofpriserne er for alle, som ikke have kjøbt tidlig, høje, og det tegner daarlig med Smørpriserne. Sukkerroerne ville sikkert give meget mindre end sædvanligt. Mod Forventning er Sukkerindholdet foreløbig ganske ordentligt.

Fra Midtfyen: Der er Udsigt til, at Mejeriudbyttet i Vinter vil blive tarveligt. Ifjor var Topnoteringen for Smørret paa denne Tid (d. $\frac{8}{10}$) 108, iaar 94, og samtidig ere Ostepriserne meget lavere end ifjor. For Hvedeklid gav jeg ifjor 393 Øre, iaar 403 Øre. Palmekager kostede ifjor 431 Øre, iaar 503 Øre. Rapskager ifjor 538 Øre, iaar 605 Øre. Føjes nu hertil, at 100 Pd. Blandkorn ifjor kun kostede 450 Øre, samt at der iaar kan faae 500 Øre derfor, vil det sees, at Horoskopet stiller sig meget ugunstigt med Hensyn til Mejeriets Rentabilitet i Vinter.

Gaa vi ud fra den nuværende Topnotering for Smør 94 Øre, faaes iaar ved et Centrifugemejeri pr. 100 Pd. Mælk:

3,8 Pd. Smør à 94 Øre.	357,2	Øre,
6,0 frisk Pd. Ost = 5 Pd. moden Ost à 12 Ø.	60,0	—
81,0 Pd. Valle à 0,4 Øre	32,4	—
7,2 Pd. Kjærne-Mælk à 0,8 Øre	5,76	—
2,0 Pd. Svind	—	—
100,0 Pd.	Ialt . .	455,36 Øre.

Ifjor gave de samme 100 Pd. Mælk:

3,8 Pd. Smør à 108 Øre	460	Øre,
6,0 Pd. frisk Ost = 5 Pd. modnere Ost à 14 Ø.	70	—
81,0 Pd. Valle à 0,3 Øre	24,3	—
7,2 Pd. kjærnet Mælk à 0,6 Øre	4,32	—
	Ialt . . .	508,62 Øre.

I en passende Kraftfoderblanding til Malkekøer, kostede 1 Pd. Kraftfoder ifjor c. 4 $\frac{1}{2}$ Øre, medens det iaar vil koste c. 5 Øre.

Da der nu med tidligt kælvende Besætninger kan siges at medgaa i Gjennemsnit af hele Vinterstaldperioden til Produktionen af 100 Pd. Mælk c. 10 Pd. reduceret Kraftfoder i Form af Roer og Hø og 55 Pd. virkeligt Kraftfoder, ialt 66 Pd. Kraftfoder, og da Udgifterne til Driften og Besætnings Vedligeholdelse udgjøre c. 140 Øre pr. 100 Pd. Mælk, haves

Udgifterne vare ifjor:

66 Pd. Kraftfoder à 4 $\frac{1}{2}$ Øre	297	Øre,
Driftsudgifterne	140	—
	Ialt . . .	437 Øre.

Altsaa Overskud 71,6 Øre pr. 100 Pd. Mælk.

Medens de ville blive iaar:

66 Pd. Kraftfoder à 5 Øre	330	Øre,
Driftsomkostninger	140	—
	Ialt . . .	470 Øre.

Altsaa Tab = 14,6 pr. 100 Pd. Mælk

Vel er saa Prisen paa det reducerede Kraftfoder iaar ansat til 5 Øre mod 4 $\frac{1}{2}$ Øre ifjor, hvorved Tabet i Virkeligheden reduceres til 9,1 Øre pr. 100 Pd. Mælk, og vel var af de 55 Pd. virkeligt Kraftfoder de 24 Pd. Blandkorn, hvorfor er opnaaet 12 Øre mere iaar end ifjor; men der bliver dog, selv om ogsaa disse 12 Øre trækkes fra, ialt iaar en Forskjel i Udbyttet mod ifjor af c. 68 Øre pr. 100 Pd. Mælk, og Frielstelserne ville være store til at sælge Kornet og indskrænke Kraftfodringen, i det Hele altsaa til at vende tilbage til den gamle Rovdrift.

Maaske ville de mange oprettede Andelsmejerier forhindre

dette; men saa faaer Landmanden heller ingen Gavn af de højere Kornpriser, som det synes vi gaa imøde, og dette er ikke uden Betydning, naar man paa Basis af den nys tilendebragte Høst vil skjønne over Landmandens pekuniære Stilling i det kommende Aar. — Maaske ville Smørpriserne blive heldigere for Landmændene, end de nu tegne til; men dette synes end ikke at være sandsynligt. Jeg mindes ikke nogensinde at have havt en saa uheldig Sommer for Bøttemejridrift som den nu forløbne. Den fugtige tunge Luft har afstedkommet den ene Ulempe og Sygdom i Mælken efter den anden. Deraf er igjen kommen et stort Forbrug af Mælk til et Pund Smør og Klager over dettes Kvalitet. Dette i Forbindelse med de lave Ostepriser er nærved at bringe mig, som hidtil har holdt paa og staaet mig godt ved at holde paa mit gamle Bøttemejr, til alvorlig at tænke paa Anskaffelsen af en Centrifuge.

Fra Nordvestfyn: Det har været meget vanskeligt, ja ligefrem umuligt at faa Bælgsæden moden. Ærterne ere afhuggede i Løbet af den sidste Ugestid, halvraadne ved Jorden, en Stump halvmoden Stængel og Toppen græsgrøn i fuld Blomstring. Vikkerne staa endnu paa Roden og have samme Udseende. Resultatet heraf bliver selvfølgelig ikke godt, men da det med Bælgfrugter besaaede Areal ikke er meget stort, har det mindre at betyde. Af Fodersorter dyrkes næsten udelukkende Vikkehavre, der groede stærkt til og bjergedes godt. Af Handelsplanter dyrkes Tobak i større Omfang end for nogle Aar tilbage. Den giver iaar et meget stort Udbytte, vistnok repræsenterende 3 à 400 Kr. Brutto paa Td. Land. Dog er der derved den Vanskelighed, at der meget let bliver Overproduktion, saa at den undertiden slet ikke kan afhændes. — Kun faa Stykker Rybs bjergedes; det meste pløjedes om i Foraaret. Ved Høsten har man iaar imod denne Egn's Sædvane lagt meget Korn paa Skaar, og de, der have benyttet denne Fremgangsmaade ere i Reglen komne bedst derfra, da det Korn, der blev bundet sammen strax ved Mejnningen, ofte blev bundet i mer eller mindre vaad Tilstand, og hvad der iaar blev bundet vaadt sammen, naaede saa godt

som aldrig at blive tørt. — Kvæget har havt en udmærket Sommerernæring, da her allevegne har været Græs i Overflødighed. Exempelvis skal jeg nævne, at jeg paa 35 Tdr. Land første og andet Aars Græs, hvoraf 8 Tdr. Land blive benyttet til Højbjergning, har græsset c. 60 Kreaturer uden at tage dem paa Stald eller yde noget Tilskud, og at 10 Heste endda have været græssede paa samme Areal i et Par Maaneder.

Fra Frederitseggen: Ved den stærke Udbredelse af Andelsmejerier er Ungkvæget for en stor Del formindsket og afløst af Malkekøer; holder hver Mand blot 2 Malkekøer mere end tidligere — og Forholdet er nærmere 4 — vil det forstaaes, at der bruges mere Kraftfoder. Det saa bedrøveligt ud i Foraaret og langt hen paa Forsommeren, men Gudskelov! det blev meget bedre; her paa Eggen er man i det Hele godt tilfreds med Høsten; at det allermeste af Sæden, som er avlet, ikke er god Handelsvare, er vel sikkert nok, men naar undtages Hveden, tager vi her os ikke dette nær — »det fodres jo op alligevel.«

Fra Horsenseggen: Højbjergningen i Aaret 1888 har fra Ageren af ikke været saa stor, som den kan være i gode Græsaar, og Aarsagen hertil maa søges dels deri, at Planterne i Græsmarkerne i Foraaret vare blevne stærkt udtyndede af den strænge Vinter, og dels deri, at Forsommeren manglede baade Væde og Varme. Det Hø, der blev avlet paa Ageren, var, som sagt, derfor ikke meget, men det var som oftest af ret god Kvalitet, da Vejret paa det Tidspunkt, da Agerhøet bjergedes, endnu ikke var saa regnfuld, som det senere blev, hvorimod Enghøets Kvalitet langt fra altid har været god. Dette blev nemlig som oftest bjerget paa et langt senere Tidspunkt end Agerhøet, og Slætten af det faldt da i en af de Regnperioder, der har været Sommerens Kjendemerke; men Mængden af Enghøet har som oftest været stor, undertiden meget stor. — Ved Kornhøsten er der at bemærke, at den iaar faldt ganske usædvanlig sent, hvilket har havt sin Grund dels deri, at Udsæden faldt sent, først en Snes Dage efter den sædvanlige Tid, og dels i den kolde og fugtige Sommer, der navnlig

har udmærket sig ved sin Mangel paa Solskin. Hertil kom, at da der var Mangel paa Væde i Jorden i den første Tid efter Udsæden, indtraadte Spiringen af Kornet ofte først ind i Juni Maaned; og disse Forhold have været Aarsagen til, at saa godt som alle Kornafgrøderne endnu i Begyndelsen af Avgust, paa den Tid da de ellers pleje at gulnes og at være modne, stod i fuld Grøde, og det var først omkring ved den 24. Avg. at man kunde begynde paa Rughøsten, medens Vaarkornets Høst som oftest først begyndte i de sidste Dage af Avgust eller ind i Septbr. Maaned. Høstens Afslutning har jo derfor ogsaa først kunnet finde Sted med Udgangen af den sidstnævnte Maaned, ja, undertiden endogsaa først ind i Oktbr. ligesom der da ogsaa endnu findes Korn ude paa ikke ganske faa Steder.

Hvad Udbyttet af de enkelte Kornsorter angaaer, da gjælder det om Vintersæden, at den kun har givet lidt til Fyld, hvorimod dens Kjørneudbytte vel nok kan anslaaes til en Middelhøst; Vaarsæden, og da navnlig Havren, er mere fyldende, og Kjørneudbyttet af denne vil forhaabentlig vise sig at være ikke lidet over Middelhøst; men hvad Kvaliteten angaaer, da gjælder det om alt Kornet, at den kun er middelmaadig, ja, undertiden endogsaa maa betegnes som slet. Udseendet er nemlig mørkt og Vægten lav, og dette gjælder da navnlig, hvor Kornet er blevet høstet for tidlig, hvor det er blevet bundet vaadt sammen, og hvor det er blevet indkjørt, førend det har været tilstrækkelig vejret, hvilket iaar ofte har været Tilfældet, da Vejringen har været vanskelig at opnaa. — Blandsædsafgrøderne, der skulle tjene til Foder, og hvori der har været indblandet Bælgsæd, ere i denne Sommers tempererede og skyggefulde Vejrlig voxede stærkt til og have givet et stort Udbytte, hvorimod de rene Bælgsædsafgrøder, der skulde modnes og give Kjærne, kun have givet ringe Udbytte.

Fra Hadsherred: Mejemaskinen er saa godt som ikke brugt. Under almindelige Forhold har Mejemaskinen ingen videre Betydning; man har ondt ved at holde den i Orden i vore svære Sædafgrøder, der fylder vel henimod det Dobbelte af hvad Mejemaskinen egentlig er bestemt til i dens

Hjemstavn, Amerika. Derimod er her i Egnen iaar indført mange Radsaa maskiner, særlig Rudolf Sack's, hvilken man særlig synes om. — For henved et Aar siden indførtes her af et Selskab nogle Polan Kina Svin. Et enkelt, der var indsendt til Bedømmelse i Aarhus Svineslagteri, gav man Skudsmaal af 1ste Klasses Sengsvin. Landmødene kalde disse Svin for meget nøjsomme og smukke. Hads Herred er jo bekendt for sit fortrinlige jydsk Malkekvæg. Derfor have mange Kvægavlsforeninger indført Tyre her fra Egnen og betalt disse med store Priser. Man haaber, at Egnens Kvægbestand ikke er svækket altfor meget ved Salget af disse fortrinlige Dyr.

Fra Aarhus-Frysenborgegnen: Enkelte Steder har Kornet været angrebet af Oldenborrelarver, men da Angrebet først begyndte i den sidste Halvdel af Avgust, er Skaden ikke saa betydelig. Imidlertid imødeser man med Ængstelse, navnlig i Skovegnene, deres Angreb paa Afgrøden til næste Aar, uagtet Antallet af Larver er blevet noget formindsket ved Indsamlingen af Oldenborrer sidste Aar. Afgrøderne have tilsyneladende intet Sted været farlig angrebne af Sygdom iaar; lidt Støvbrand i Byg og Havre findes jo næsten hvert Aar. Høsten er langt fra endt her paa Egnen (d. 8. Oktbr.), og man har endnu meget Korn paa Markerne, enkelte Steder endog uhøstet. De sidste Dages Regnvejr have yderligere hæmmet Indbjergningen, saa at det med den fremrykkede Aarstid for Øje, adskillige Steder seer temmelig betænkeligt ud. Heldigvis skorter det ikke paa Arbejdskraft, og Folkene ere flinke og indse Nødvendigheden af at benytte hvert gunstigt Øjeblik, saavel Nat som Dag.

Fra Æbeltofteggen: Lige siden 1882 have vi ikke havt saa godt et Aar her paa Egnen, som nu i Sommer; saa det har, tilligemed de lidt stigende Kornpriser, gjort Landbrugets formørkede Horizont lidt lysere. Naar vi undtage den ejendommelige sildige Vinter, der foraarsagede det sene Foraar, saa at Folk ikke godt kunde komme til at saa før først i Maj, og mange undlode det til hen sidst i Maj, fordi de mente, det var for koldt; — saa har det ellers været et udmærket Vejr for vore Jorder, særlig paa Grund af den store

De os meddelte Foldangivelser (Tdr. pr. Td. Land og holl. Vægt) ere følgende:

Egnen fra Helsingør til Hillerød: Rug 14 Tdr. til 126 Pd., 2-rd. Byg 12 Tdr. til 116 Pd., Havre 16 Tdr. til 88 Pd., Blandsæd 18 Tdr., Kartoffl. 50 Tdr. og Runkelr. 300 Tdr.

A mager: Hvede 14—18 Tdr. til 129—132 Pd., Rug 9—16 Tdr. til 122—124 Pd., 2-rd. Byg 15—20 Tdr. til 111—118 Pd., 6-rd. Byg 16—20 Tdr. til 110—116 Pd., Kartoffler 70—80 Tdr. og Runkelroer 300—350 Tdr.

Egnen Kjøbenhavn-Kjøge-Roskilde: Hvede 20 Tdr. til 135 Pd., Rug 15 Tdr. til 128 Pd., 2-rd. Byg 15 Tdr. til 118 Pd., 6-rd. Byg 15 til 110 Pd., Havre 15 Tdr. til 90 Pd., Kartoffl 100 Tdr., Runkelr. 300 Tdr., Rutab. 250 og Turn. 250 Tdr.

Egnen ved Roskildefjord: Hvede 19 Tdr. til 133 Pd., Rug 13 Tdr. til 126 Pd., 2-rd. Byg 13 Tdr. til 116 Pd., 6-rd. Byg 14 Tdr. til 113 Pd., Havre 14 Tdr. til 80 Pd., Kartoffler 70—100 Tdr. og Runkelroer 250—300 Tdr.

Egnen Vest for Roskilde: Hvede 18 Tdr. til 133 Pd., Rug 14 Tdr. til 128 Pd., 2-rd. Byg 13 Tdr. til 118 Pd., 6-rd. Byg 13 Tdr. til 112 Pd., Havre 15 Tdr. til 88 Pd., Ærter 8—12 Tdr., Kartoffl. 70—80 Tdr., Runkelr. 150—200 Tdr., Rutab. 150 Tdr., Turnips 200 Tdr. og Gulerødder 300 Tdr.

Egnen ved Ringsted: Hvede 18—19 Tdr. til 133—136 Pd., Rug 10—16 Tdr. til 120—124 Pd., 2-rd. Byg 10—16, Tdr. til 112—120 Pd., Havre 12—18 Tdr., Ærter 12—13 Tdr., Kartoffler 20—30.

Egnen ved Jyderup: Hvede 21—22 Tdr. til 136 Pd., Rug 18 Tdr. til 124 Pd., 2-rd. Byg 13—14 Tdr. til 118 Pd., 6-rd. Byg 12 Tdr. til 110 Pd., Havre 18—19 Tdr. til 80 Pd., Ærter 12 Tdr., Kartoffler 60 Tdr. og Runkelroer 350 Tdr.

Egnen ved Kallundborg-Slagelse: Hvede 16 Tdr. til 128 Pd., Rug 15 Tdr. til 121 Pd., 2-rd. Byg 14 Tdr. til 113 Pd., 6-rd. Byg 15 Tdr. til 110 Pd., Havre 15 Tdr. til 82 Pd., Ærter 10 Tdr., Kartoffl. 60 Tdr., Runkelr. 250 Tdr. og Turn. 300 Tdr.

Fuglebjergegnen: Hvede 19—21 Tdr. til 134 Pd., Rug 14—16 Tdr. til 124—126 Pd., 2-rd. Byg 14—16 Tdr. til 114—116 Pd., 6-rd. Byg 12—14 Tdr. til 105—108 Pd., Havre 19—21 Tdr. til 80—90 Pd., Ærter 8—10 Tdr. til 130—134 Pd., Kartoffler 70—80 Tdr., Runkelroer 250—300 Tdr. og Turnips 230—260 Tdr.

Egnen Faxe-Rønnede: Hvede 14—23 Tdr. til 130—136 Pd., Rug 10—16 Tdr. til 124—130 Pd., 2-rd. Byg 12—16 Tdr. til 115—120 Pd., 6-rd. Byg 12—16 Tdr. til 108—112 Pd., Havre 12—27 Tdr. til 80—90 Pd., Ærter 12 Tdr., Runkelroer 250 Tdr. og Turnips 300 Tdr.

Stevns herred: Hvede 16—18 Tdr. til 134—136 Pd., Rug 14—16 Tdr. til 124—128 Pd., 2-rd. Byg 12—14 Tdr. til 116—120 Pd., 6-rd. Byg 12—14 Tdr. til 112—115 Pd., Havre 12—15 Tdr. til 80—85 Pd., Ærter 10—12 Tdr. og Runkelroer 250—300 Tdr.

Egnen om Vordingborg: Hvede 16—18 Tdr. til 132 Pd., Rug 12—16 Tdr. til 126 Pd., 20d. Byg 10—12 Tdr. til 114 Pd., 6-rd. Byg 10—12 Tdr. til 104 Pd., Havre 10—12 Tdr. til 84 Pd., Bønner 10 Tdr., Ærter 4—6 Tdr., Kartofler 35 Tdr., Runkelroer 300 Tdr., Rutabaga 250 Tdr. og Turnips 300 Tdr.

Møen: Hvede 18—25 Tdr. til 133—138 Pd., Rug 14—19 Tdr. til 123—127 Pd., 2-rd. Byg 14—18 Tdr. til 117—122 Pd., Havre 14—20 Tdr. til 82—90 Pd., Ærter 8—11 Tdr., Vikker 8—12 Tdr., Kartofler 70—100 Tdr., Runkelroer 250—300 Tdr. og Sukkerroer 316 Cntr.

Det nordlige Falster: Hvede 18—23 Tdr. til 136 Pd., Rug 12—14 Tdr. til 122 Pd., 2-rd. Byg 14—20 Tdr. til 116 Pd., Havre 16—22 Tdr., Bønner 10—12 Tdr., Ærter 12—14 Tdr., Runkelroer 300—350 Tdr., Rutabaga 250—300 Tdr. og Sukkerroer 300—340 Cntr.

Det østlige Lolland: Hvede 15—22 Tdr. til 132—138 Pd., Rug 12—15 Tdr. til 122—125 Pd., 2-rd. Byg 11—13 Tdr. til 116—118 Pd., Havre 12—15 Tdr., Ærter 11—14 Tdr., Runkelr. 200—250 Tdr. og Rutabaga 150—200 Tdr.

Det vestlige Lolland: Hvede 14—20 Tdr. til 130—136 Pd., Rug 10 Tdr. til 125—126 Pd., 2-rd. Byg 10—20 Tdr. til 114—116 Pd., Havre 12—20 Tdr., Ærter 8—10 Tdr. og Runkelroer 200—250 Tdr.

Langelands Sønderherred: Hvede 20—24 Tdr. til 130—136 Pd., Rug 12—17 Tdr. til 120—126 Pd., 2-rd. Byg 15—16 Tdr. til 115—116 Pd., Havre 16—20 Tdr. til 80—86 Pd., Ærter 12 Tdr., Krtfl. 72—80 Tdr. og Rklr. 200—325 Tdr.

Langelands Nørreherred: Hvede 21 Tdr. til 132 Pd., Rug 16 Tdr. til 125 Pd., 2-rd. Byg 16 Tdr. til 118 Pd., 6-rd. Byg 16 Tdr. til 110 Pd., Havre 21 Tdr. til 84 Pd., Ærter 12 Tdr. til 225 Pd., Kartofler 50 Tdr., Runkelroer 300 Tdr. og Turnips 300 Tdr.

Svendborgegnen: Hvede 14—20 Tdr. til 130—136 Pd., Rug 12—18 Tdr. til 122—127 Pd., 2-rd. Byg 16—22 Tdr. til 112—118 Pd., 6-rd. Byg 14—18 Tdr. til 108—112 Pd. og Havre 16—20 Tdr. til 84—100 Pd.

Det nordøstlige Fyn: Hvede 20 Tdr. til 130 Pd., Rug 12 Tdr. til 124 Pd., 2-rd. Byg 14 Tdr. til 114 Pd., Havre 18 Tdr. til 80 Pd. og Runkelroer 250 Tdr.

Midtfyn: Hvede 18 Tdr. til 132 Pd., Rug 10 Tdr. til 124 Pd., 2-rd. Byg 13 Tdr. til 114 Pd., Havre 16 Tdr. til 82 Pd., Kartofler 70 Tdr. og Runkelroer 300 Tdr.

Assenseggen: Hvede 18 Tdr. til 132 Pd., Rug 10—12 Tdr., 2-rd. Byg 14 Tdr. til 112—114 Pd., 6-rd. Byg 14 Tdr. til 110—112 Pd., Havre 18—20 Tdr. til 82—86 Pd., Blandkorn 20—25 Tdr., Katofler 50 Tdr., Runkelroer 3—400 Cntr. og Turnips 250—300 Cntr.

Middelfarteggen: Hvede 20 Tdr. til 133—136 Pd., Rug 14 Tdr. til 124 Pd., 2-rd. Byg 16 Tdr. til 114—116 Pd., Havre 14 Tdr. til 80 Pd., Ærter 12—14 Tdr., Runkelroer 250—300 Tdr. og Rybs 10—12 Tdr.

Fredericia-Vejle: Hvede 20—24 Tdr. til 132 Pd., Rug 14 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 14 Tdr. til 114—118 Pd., 6-rd. Byg 14 Tdr. til 108—110 Pd., Havre 16 Tdr. til 80—82 Pd. og Kartofler 100—150 Tdr.

Vejle-Horsens: Hvede 16—24 Tdr. til 130 Pd., Rug 9—13 Tdr. til 124 Pd., 2 rd. Byg 7—13 Tdr. til 115 Pd. og Havre 8—20 Tdr. til 85 Pd.

Hads Herred: Hvede 18—25 Tdr. til 130—136 Pd., Rug 12—16 Tdr. til 120—124 Pd., 2-rd. Byg 11—16 Tdr. til 116—118 Pd., Havre 16—20 Tdr. til 80 Pd. og Runkelroer 250—300 Tdr.

Eggen Vest for Aarhus: Hvede 16—20 Tdr. til 128—133 Pd., Rug 6—14 Tdr. til 120—124 Pd., 2-rd. Byg 8—10 Tdr. til 112—114 Pd., Havre 10—14 Tdr. til 80—85 Pd., Ærter 14—16 Tdr., Rutab. 150—200 Tdr. og Turn. 180—240 Tdr.

Eggen ved Ryom-Æbeltoft: Hvede 16—18 Tdr. til 126—130 Pd., Rug 6—14 Tdr., til 120—124 Pd., 2-rd. Byg 5—10 Tdr. til 106—112 Pd., 6-rd. Byg 5—10 Tdr. til 100—106 Pd., Havre 7—12 Tdr. til 78—82 Pd., Lupiner 3—5 Tdr., Ærter 5—7 Tdr., Boghv. 5—7 Tdr., Kartoffl. 40—80 Tdr., Rutabaga 150—200 Tdr. og Turnips 200—250 Tdr.

Eggen Æbeltoft-Grenaa: Hvede 18—22 Tdr. til 131 Pd., Rug 7—9 Tdr. til 122 Pd., 2-rd. Byg 8—10 Tdr. til 112—113 Pd., 6-rd. Byg 6—8 Tdr. til 104—106 Pd., Havre 10—12 Tdr. til 83—84 Pd., Bønner 10 Tdr., Ærter 7 Tdr., Boghv. 6 Tdr., Lupiner 3—7 Tdr., Kartoffl. 60—120 Tdr., Runkelr. Rutab. 150—200 Tdr., og Turn. 200—250 Tdr.

Grenaa Vestereggen: Rug 7—8 Tdr. til 124 Pd., 2-rd. Byg 6—10 Tdr. til 114 Pd., Havre 6—10 Tdr. til 84 Pd., Kartoffl. 60—70 Tdr., Runkelr. 2—300 Tdr. og Turn. 200 Tdr.

Eggen Syd øst for Randers: Hvede 20—25 Tdr., Rug 5—8 Tdr., 2-rd. Byg 6—10 Tdr., Havre 5—10 Tdr., Kartoffl. 80—100 Tdr., Rutab. 100—200 Tdr., Turn. 100—200 Tdr.

Eggen Hadsund-Aalborg: Rug 10—11 Tdr. til 120—125 Pd., 2-rd. Byg 6—7 Tdr. til 108—112 Pd., 6-rd. Byg 4—5 Tdr. til 100—104 Pd., Havre 4—5 Tdr. til 76—80 Pd. og Kartoffler 80—100 Tdr.

Vendsyssel: Rug 8—10 Tdr. til 120—126 Pd., 2-rd. Byg 6—7 Tdr., 6-rd. Byg 6—7 Tdr., Havre 7—8 Tdr. Kartoffler 40—60 Tdr., Turnips 100—200 Tdr., Enghø 2 Læs pr. Td. Ld. og Kløverhø 1 Læs pr. Td. Ld.

Det nordlige Thy: Rug 14 Tdr. til 125 Pd., 2-rd. Byg 12 Tdr. til 116—120 Pd., 6-rd. Byg 14 Tdr. til 110—111 Pd., Havre 15 Tdr. til 84—88 Pd., Kartoffler 60 Tdr., Runkelroer 275 Tdr. og Turnips 200 Tdr.

Det sydlige Thy: Rug 10—12 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 10—12 Tdr. til 108 Pd., 6-rd. Byg 12 Tdr. til 102 Pd., Havre 12 Tdr. til 81 Pd., Ærter 8 Tdr. til 128 Pd., Kartoffler 60 Tdr., Rutabaga 150 Tdr., Turnips 150—200 Tdr. og Gulerødder 100—150 Tdr.

Mors: Hvede 16—20 Tdr. til 128—132 Pd., Rug 12—15 Tdr. til 118—125 Pd., 2-rd. Byg 11—14 Tdr. til 112—118 Pd., 6-rd. Byg 12—16 Tdr. til 100—105 Pd., Havre 8—18 Tdr. til 76—84 Pd., Ærter 10—14 Tdr., Kartoffl. 50—70 Tdr., Runkelr. 150—200 Tdr., Rutabaga 200—250 Tdr., Turnips 225—275 Tdr. og Raps 15—20 Tdr. til 180—182 Pd. en strøgen Td.

Salling: Rug 10 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 10 Tdr. til 112 Pd., 6-rd. Byg 8 Tdr. til 102 Pd., Havre 14 Tdr. til 82 Pd., Ærter 10 Tdr. til 128 Pd., Kartoffler 60 Tdr., Runkelr. 150 Tdr., Rutab. 150 Tdr. og Turnips 225 Tdr.

Lysgaaard Herred: Hvede 12—14 Tdr. til 128—134 Pd., Rug 4—7 Tdr. til 124—126 Pd., 2-rd. Byg $3\frac{1}{2}$ —10 Tdr. til 105—114 Pd., 6-rd. Byg $3\frac{1}{2}$ —9 Tdr. til 102—111 Pd., Havre 8—12 Tdr. til 83—85 Pd., Kartoffler 70—80 Tdr., og Turnips 3—400 Tdr.

Hammerum Herred: Rug 7 Tdr. til 120 Pd., 6-rd. Byg 7 Tdr. til 100 Pd., Havre 7 Tdr. til 76 Pd., Boghvede 4—10 Tdr. til 96 Pd., Kartoffler 40—50 Tdr., Runkelroer, Rutabaga og Turnips 200—300 Tdr.

Eggen Ringkjøbing-Varde: Rug 10 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 10 Tdr. til 106 Pd., 6-rd. Byg 8 Tdr. til 96 Pd., Havre 12 Tdr. til 77 Pd., Boghvede 6 Tdr. til 96 Pd., Kartoffler 30 Tdr. og Turnips 200 Tdr.

Bornholm: Hvede 15—18 Tdr. til 130—134 Pd., Rug 14—17 Tdr. til 124—126 Pd., 2-rd. Byg 13—15 Tdr. til 114 Pd., 6-rd. Byg 13—15 Tdr. til 109 Pd., Havre 14—20 Tdr. til 86—88 Pd., Kartoffler 80 Tdr., Runkelroer 200—300 Tdr. og Turnips 200—300 Tdr.

Fugtighed, Sommeren har bragt. Det saa jo rigtignok lidt betænkeligt ud først i September Maaned, da Høsten overalt var begyndt med øsende Regn; men Natten mellem de 12. og 13, ved første Kvarters Begyndelse, indtraadte en pludselig Forandring med stadig Tørvejr i en halvtredie Uge; saa den, der havde Taalmodighed og havde til Princip at faa sit Korn rigtig tørt i Hus, har ogsaa iaar opnaaet det; naar det da ikke er Korn, der nu midt i Oktober ikke er eller har været tjenligt til at kjøre hjem. Nogle fik lidt Korn mindre godt hjem, fordi de ikke stolede paa at faa stadigt Vejr. Den 15. September havde jeg en Samtale med en Fisker, som mente, at vi fik temmelig stadigt Vejr, og da jeg spurgte ham »hvorfor«; sagde han mig, »at jeg skulde lægge Mærke til, at saa længe Maanen var størst fra første til sidste Kvarter, saa vilde vi aldrig have stadig Regn; der kunde komme en Regnvejsdag, men saa var det forbi, og den vilde efterfølges af flere Dages Tørvejr, især fra Maj til Oktober, hvorimod naar Maanen var lille, altsaa fra sidste til første Kvarter, kunde vi aldrig være sikker paa Vejret, og det kunde godt gaa saadan, at vi intet videre Tørvejr havde i den Periode; thi ligesom Maanen havde Indflydelse paa Ebbe og Flod, havde den ogsaa Indflydelse paa Vanddampene i Luften.« Slige Resultater af praktiske Mænds Vejrerfaringer vise sig ofte holdbare. — Smørpriserne have været yderst tarvelige og Kjøbenhavns Smørnotering saa lav, at Bøndernes Bøttesmør i Byerne har været flere Ører ja indtil 10 Ører over dennes Smørtoppris, som de store Mejerier maa nøjes med, hvilket nok skal gjøre Folk kjed af baade Andels- og Fælles-Mejerierne; hvorfor Folks Interesse for denne Sag har tabt sig en Del. — Et nyt Redskab til Jordens Behandling er begyndt at blive brugt her paa Egnen, som lader til at være meget praktisk i flere Retninger; det er efter amerikansk Model en Slags Rulleharve eller Trommelharve (eller Hakke), der skraber Jorden op. Den bestaaer af 12 konkave og skarpe Staalskiver, der sidde paa to Jernaxler, 6 Stkr. paa hver, og som med en almindelig stærk Vognstang ere forbundne med hinanden og tillige derigjennem kan stilles mere eller mindre skraat til hinanden, hvorved de skære sig mere eller mindre ned i den

Jord, der skal behandles. Kusken sidder paa et Sæde ovenpaa; der er to forbundne Rækker Knive til at rense Staalpladerne med, hvis Huling paa de 6 Stkr. paa den ene Aksel vender imod Hulingen af de andre 6 Stkr. paa den anden Aksel. Den kan behandle 8 Tdr. Land om Dagen en Gang over med et Par almindelige Heste og slæber aldrig Gødning, Sener eller andet Rodukrud sammen. Jeg har anvendt den til min Brak og til mit Kjær, hvor den har viist en forbausende god Virkning; ligesom jeg nu har ladet den gaa to Gange i forskjellige Retninger over min Grønjordshavrestub, og har den bearbejdet det langt bedre end en Skrælleplov, idet de øverste 2 Tommer ere aldeles smuldrede og ikke som efter Skrælleploven ligge i lange tynde sammenhængende Plovfurer. Jeg troer, den ogsaa om Foraaret med Fordel kan anvendes til at bryde Vinterfuren, og den er et Redskab, der utvivlsomt snart vil vinde almindelig Udbredelse.

Fra Grenaaegnen: Det har været forsøgt at sætte Byg i Smaastakke paa 60 Neg, dækket med Rivelse; medens saadanne Stakke have modstaaet Regnen godt, har det viist sig, at saavel Straa som Kjærne blev mørkebrunt, naar Sæden kun var halvvejret ved Stakningen. Derimod maa det være en meget hensigtsmæssig Fremgangsmaade, naar, under vanskelige Vejrforhold, en større Del Sød paa en Gang er tjenlig til Hjemkjørsel, da Stakningen gaaer temmelig hurtig fra Haanden, ligesom den ogsaa er praktisk sent i Høsten, naar man henad Aften samler en Del Sød i Stakke, for trods Duggen at kunne begynde strax næste Morgen med Hjemkjørselen. — Kreaturpriserne ere betydelig højere end i Efteraaret 1887; Kælvekøer ere forholdsvis dyrest, meget dyrere end de foregaaende Aar. Ligeledes er der Mangel paa Kvier, 1 à 2 Aars, der i stor Mængde ere blevne fedede og slagtede, ligesom Tillæget sidste Vinter har været mindre end sædvanligt, paa Grund af de lave Priser i de seneste Aar, særlig ifjor. Svinepriserne ere saa lave, at Fedning med de nuværende Kornpriser lønner sig daarlig udover det Omfang, der er nødvendigt til Brug af Mejeriaffald. Hestepriiserne ere bedre end i de seneste Aar, ogsaa for Føl og Plage.

Fra Randersegnen: Af Agerhø har der saa godt som intet været, da Kløveren ifjor led af Tørke og den strænge Vinter, og det lange, kolde Foraar yderligere svækkede den. Af Enghø er der avlet omtrent en Middelhøst, undtagen paa sure og kolde Enge, hvor Udbyttet har været smaat. Kvaliteten er meget forskjellig beroende paa, hvorledes Bygerne faldt og paa om Engen er slaaet i Blomstringstiden eller fuldmoden, hvad Bønderne ere meget tilbøjelige til for at faa et efter deres Mening, stort Udbytte. — Høstens Udfald har været godt, og Høsten blev i Reglen godt overstaaet i Slutningen af September. Rugen viste sig at give 30 à 50 pCt. mindre Fyld end ifjor, men indeholder megen Kjærne; da imidlertid Rugen blev høstet i en fugtig Periode, blev den som oftest mangelfuld bjerget, saa den ikke vil give nogen vægtig Handelsvare. Byggen var groet godt til, og paa stærke Jorder var den gaaet svært i Leje; der ventes, at den vil give mange Fold, men den er mørk af Farve og vil saaledes ikke afgive nogen fin Handelsvare. Havren er den Sæd, der gennemgaaende baade i Kvantitet og Kvalitet har givet mest; den vil give mange Fold. Ærter, hvoraf kun saas lidt, bleve ved at blomstre i den fugtige Sommer; der er et stort Udbytte af Halm, men kun lidt Kjærne.

Fra Himmerland: Nogen stor Fodermasse bliver der ikke at fodre med, da Rugen fylder saa lidt, men den bliver naturligvis endel mere drøj og er langt mere værdifuld end den var ifjor. Meget vil det for Egnen bero paa, hvorledes den store Masse Kjærhavre kommer i Hus. — Kreaturpriserne, som først syntes at blive ualmindelig høje, ere faldne en Del, og selv Kælvekøer ere ikke saa efterspurgte, som man skulde vente. — Vintersæden blev lagt i god Tid og staaer kraftig og godt. — Jeg dyrker kun Bretagnerug — en Rugsort, som her har viist sig særlig heldig. Vinterbyg forsøges af Flere og giver et godt Resultat, men den skal saaes tidlig i Brakjord og faaer vist kun Betydning, hvor Jorden slet ikke egner sig for Vaarbyg og endda kun om det viser sig heldigt at tage Rug efter Vinterbygget.

Fra Vendsyssel: Højbjergningen fra Ager var ubety-

delig her i Vendsyssel, da første Aars Kløver næsten overalt var total mislykket, dels begrundet i forrige meget tørre Sommer, dels i efterfølgende langvarige og strænge Vinter. Engene gave derimod en god Middelhøst, men Totaludbyttet formindskedes endel ved at Græsset svandt betydeligt ved Tørringen, da det var mere grønt end sædvanlig, ligesom det forringedes en Del ved Sommerens regnfulde Vejr, hvorfor Udbyttet af Høhøsten næppe vil naa over Middelhøst.

Kornhøsten tegnede i sin Helhed ved Høstens Begyndelse særdeles godt, navnlig var Udbyttet paa lette gode Jorde særdeles tilfredsstillende, og tegnede til at give betydelig over Middelhøst. Jo længere Høsten er skreden frem, desto større ere Skuffelserne, idet Høsten langtfra holder hvad den lovede. Rugen vil ikke naa en Middelhøst, hovedsagelig begrundet i Vinterens Langvarighed; den fylder betydelig under en Middelhøst og vil næppe naa Middelhøst i Kjerneudbytte. Kvaliteten er dertil meget ringe, da det først bjergede indbragtes for tidlig i noget grøn Tilstand; det sidst bjergede var meget spiret. Vaarsæden fyldte godt paa Marken, særlig Havre og Blandsæd, men bereder næsten overalt Skuffelse ved Indkjørsel, da den fylder overmaade lidet. Man forbavses over ikke at erholde flere Stakke, særlig naar man sammenligner Hobene paa Marken iaar med ifjor, da de vare meget smaa og spredte. Atter her maa Grunden til Skuffelsen vel søges samme Sted som ved Højbjergningen; Straaet har været ualmindelig grønt, hvorfor det har svundet ualmindelig meget under Vejringen. — Havreafgrøderne have ikke faa Steder været angrebne af *Pythium de Baryanum* og *Septoria graminum*, hvilke have hjemstøgt manganen Havremark saa stærkt, at Udbyttet er nedbragt til det Halve af hvad den lovede. Hersteds har saaledes omtrent 20 Tdr. Land været angrebet af førstnævnte Svampart, og Planterne have kjæmpet en uholdende Kamp imod Sygdommen, hvad der kunde sees af de gjentagne friske Skud, der have været afsatte; men Udviklingen af saadanne sildige Skud er bleven højst mangelfuld, og har i hvert Fald ikke naaet Modenhed. Her paa Gaarden har det været lavtliggende let

Jord i tarvelig Kultur med koldt Underlag, der dog er drænet, der har været angrebet.

Fra Mors: I Kvantitet er Høsten meget over et Middel-
aar, men i Kvalitet er den langt under. Rugen fylder
mindst, men skjæpper godt, den blev nogenlunde moden; men
dog klage Bagerne over, at den er vanskelig at opbevare.
Byg og Havre fyldte meget, men Kvaliteten er middelmaadig
— høstet halvmoden og bjerget før den fornødne »Vejring«,
— mange Tønder, men faa Pund. Men Blandsæden er dog
allerlettest; Ærter og Vikker deri have »forgroet« sig fuld-
stændig og gav en vældig Masse til Fylde, men det har
næsten ikke været muligt at faa det vejret og godt bjerget,
trods den anvendte Omhu.

Fra Hammerum Herred: Høbjergningen var iaar
næppe saa god som sædvanlig, hverken med Hensyn til Mæng-
den eller med Hensyn til Kvaliteten. Det regnfulde, kolde og
sildige Foraar har vel mest Skyld deri. En stor Del Kløver,
som skulde have staaet til Slæt, blev græsset op, især da det
tegnede mindre godt; Udbyttet paa Engene var i det Hele
ogsaa noget mindre end sædsanlig, undtagen paa gode Van-
dingsenge, og var det ofte ret vanskeligt at faa Høet bjerget
i godt Vejr. Der er Flere, der have brugt Salt til Indstrø-
ning i Høet, naar dette skulde bjerges i en noget fugtig og
grøn Tilstand. — Kornhøsten har ogsaa i høj Grad været
generet af det regnfulde Vejr. Rugen — der er Hovedsæden
her — var ikke saa god som sædvanlig. Vintervand og For-
aarsfrost havde sat den tilbage, saa Rugavlen baade hvad
Straa og Kjerne angaaer ikke er tilfredsstillende, især da
dertil kommer, at den er saa uren, at det næsten ikke er
muligt at faa ren Sæderug. Bygavlen var i det Hele god,
og blev ogsaa godt bjerget i Reglen; mulig endog Bygavlen
iaar skal kaldes bedre end sædvanlig. Hvad Havren angaaer,
da saa det trist ud dermed; thi den kunde ikke blive moden,
holdt sig paa lavere Steder — som Moser — grøn til sidst i
September, og blev da høstet i grøn Tilstand, og er der endnu
(d. $\frac{10}{10}$) maaske mere end $\frac{1}{4}$ af al Havresæden ude og ikke

tjenlig til at komme ind for det Første. Kløveren groede iaar usædvanlig stærkt i alt Korn.

Fra Bornholm: Af Vintersæd var vel den største Part saæet om, og den tilbageværende var gennemgaaende tarvelig; det var ligefrem en Sjældenhed at se en rigtig god Vintersædsmark; den blev imidlertid godt høstet i Slutningen af Avgust og den første Del af September. Derefter var der et Par Uger, hvor der intet kunde høstes, fordi Foraarsæden vedblivende holdt sig grøn. Denne Tid anvendtes mest til at saa Vintersæd; endskjønt Jorden var meget tør, var denne næsten overalt saæet, inden man begynde at høste Foraarsæden; en god Regnbyge midt i Maaneden bevirkede, at den meste Vintersæd kunde spire; dog kom den tyndt op, da Regnen ikke var fuldt tilstrækkelig til at Sæden kunde spire; navnlig er Hveden kommen meget daarlig op, men den vil forhaabenlig komme nu, efter at det i denne Uge (d. $\frac{5}{10}$) har regnet daglig. I Septbr. Maaned have vi kun den ene Gang havt Regn, og med det gode Vejr var Længselen stor efter at komme til at høste Foraarsæd; men kun nærmest Strandkanterne paa den vestlige og sydlige Del af Øen var denne passende moden inden Midten af Septbr., og først efter denne Tid kunde man begynde andre Steder at slaa Sæd, som kunde kaldes moden. Mange have derfor høstet en Del af Havren fuldstændig grøn til Foder, og at faa den fuldmoden var det den mindste Part der turde vente, da det var saa langt hen paa Efteraaret. Den meste Foraarsæd blev derfor høstet og hjembragt i den sidste Uge af Septbr. i et efter Aarstiden særdeles gunstigt Vejr; dog vil vistnok en Del vise sig at være kjørt for tidlig hjem, da man dels har manglet Taalmodighed, dels ikke har beregnet, at Tørken er mindre i den sildige Tid, og at den ikke fuldmodne Sæd er mere saftig i Straaet, saa den trænger til at vejres mere; dog var ved Maanedens Slutning endnu megen Sæd paa Marken, og i denne Maaned har det daglig regnet stærkt, saa der ikke har kunnet høstes. Der skal endog være flere Gaarde, der endnu næsten ingen Sæd have bragt i Hus; og af de større Gaarde, der ligge inde i Landet, er saa godt som ingen færdige.
